

KARAMAN

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

Mart 2024

TGA
TÜRKİYE TURİZM
TANITIM VE GELİŞTİRME
AJANSI

KARAMAN

Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası

04 MART 2024

Katkıda Bulunanlar:

Prof. Dr. Bilgehan Gülcan
Doç. Dr. Halil Burak Sakal
Doç. Dr. Serkan Aylan
Öğr. Gör. Mustafa Akturfan

Sosyal ve Stratejik Çalışmalar Uygulama ve Araştırma Merkezi katkılarıyla hazırlanmıştır.
Kapadokya Üniversitesi
50420 Mustafapaşa, Ürgüp, Nevşehir

İÇERİK

1.	GİRİŞ	1
2.	Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler	2
3.	Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler	2
4.	Karaman Turizm Analizi	3
4.1.	İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi	3
4.2.	İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi	4
4.3.	İlin Konaklama Analizi ve Hedefi	4
4.4.	İlin Mevsimsellik Durum Analizi	5
4.5.	İlin Turizm Türleri Analizi	6
5.	Destinasyon Risk Analizi	7
6.	Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma	8
7.	Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme	8
8.	Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma	9
9.	Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma	10
10.	Tematik Rotalar Geliştirme	11
11.	Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma	12
12.	Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma	13
13.	Nitelikli Hediyelik Eşya Envanterini Geliştirme	13
14.	Hız. Mevlâna Markasını Karaman'la İlişkilendirme	14
15.	UNWTO "Dünyanın En İyi Turizm Köyü" Kapsamında Taşkale Köyü'nü Hazırlama	14
16.	Yunus Emre Kültür Mirasını Turizmde Etkin Değerlendirme	15
17.	Canhasan Neolitik Höyüğü'nün Turistik Cazibesini Artırma	15
18.	Karaman Destinasyon Kimliğine Uygun Gece Eğlence Etkinlikleri Düzenleme	16
19.	Geleneksel Türk Dil Bayramı'nı Marka Etkinlik Olarak Konumlama	16
20.	Karadağ'ı Kültür ve Macera Turizmi Odaklı Konumlama	17
21.	İlin UNESCO Görünürlüğünü Artırma	17
22.	Karadağ ve Binbir Kilise Odaklı Film Projesi Geliştirme	18
23.	Karadağ'daki Yılkı Atlarının Turistik Çekim Cazibesini Artırma	18
24.	Ermenek İlçesini Sakin Şehir Unvanı Alacak Şekilde Hazırlama	19
25.	Karaman Müzesi'ni Yeniden Yapılandırma	19
26.	Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme	20

1. GİRİŞ

Karaman; doğal ve tarihî zenginlikleriyle birçok medeniyete ev sahipliği yapmış, Karamanoğulları Beyliği'nin başkenti olmuş, İç Anadolu Bölgesi'nin Akdeniz'e açılan önemli kapılarından biridir. Neolitik Çağ'dan itibaren yaşama konu olmuş Karaman toprakları, özellikle Selçuklu dönemi camileri, medreseleri, kaleleri, kümbetleri ve birçoğu henüz keşfedilmemiş yerel lezzetleriyle zengin bir somut ve somut olmayan kültürel mirasa sahiptir. Kültür mirası, tarım alanları olarak kullanılan ovaları ve dağlık alanları da barındıran coğrafyası ile kent, birçok farklı turizm çeşidinin geliştirilmesine imkân vermektedir. Karaman Kalesi, Taşkale Manazan Mağaraları, Binbir Kilise Ören yeri, Yılkı Atları ve Arabaşı çorbası şehrin simgeleri durumundadır.

Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası, ilin doğal ve kültürel kaynak potansiyelini hesaba katarak, başta kültür turizmi olmak üzere ekoturizm, macera turizmi, gastronomi ve etkinlik turizmi gibi turizm türlerinde Türkiye turizmde marka değeri yaratma potansiyeli yüksek olan Karaman'a yönelik özet biçimde ve odaklı bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Yol Haritası, Covid-19 salgını sürecinde ortaya çıkan, yeni turizm eğilimleri dikkate alınarak güncellenen Türkiye Turizm Ana Planı kapsamında ortaya konan amaç ve hedeflerle uyumlu biçimde hazırlanmış ve Karaman'ın turizmdeki geleceğini inşa edecek yapı taşları niteliğindeki başlıkları ortaya koymayı amaç edinmiştir.

Karaman; 2023 yılında 6.282 yabancı, 103.518 yerli olmak üzere toplam 109.800 turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,43 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 24,7 olarak hesaplanmıştır. Söz konusu veriler, ilin potansiyeli göz önüne alındığında Karaman'ın Türkiye turizmde katkısının daha fazla artırılabilceğini göstermektedir.

Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası kapsamında ilin 2028 yılı turist sayısı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 18 bin kişi ve yerli turist için 155 bin kişi; turizm geliri hedefi ise yabancı turist için yaklaşık 3,2 milyon ABD doları ve yerli turist için 35,4 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 38,7 milyon ABD doları olarak tespit edilmiştir. Bu hedeflere ulaşabilmesi için yapılması gereken başlıca faaliyetler ile bu faaliyetlere yönelik kısa vadeli politika önerileri, *Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda ortaya konmuştur.

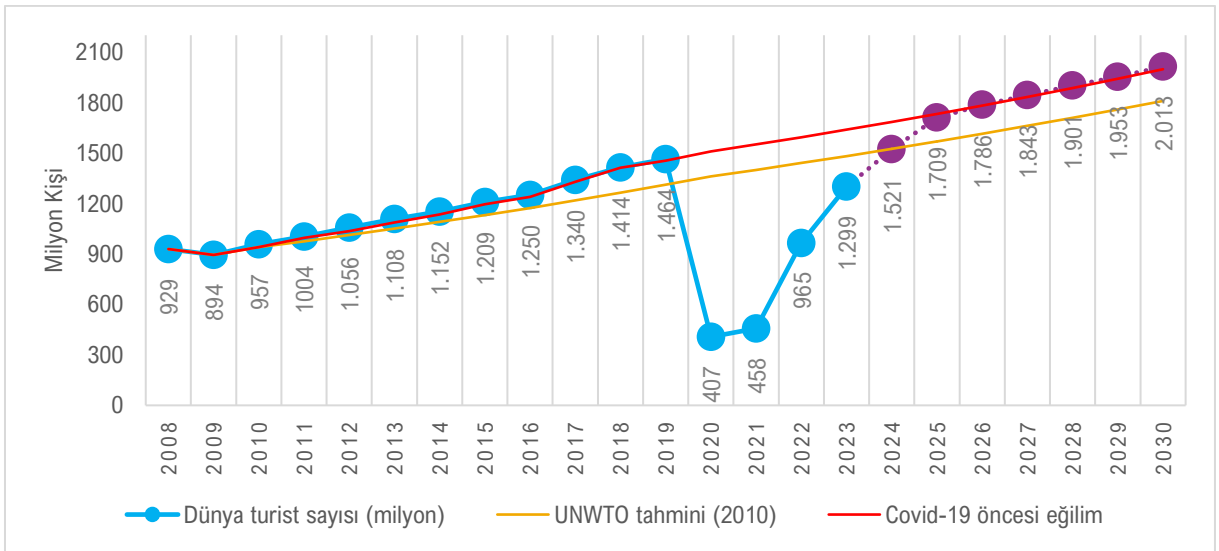
Bir destinasyonun turistik cazibesini koruyarak turizm gelirlerini sürdürebilmesi ve artırabilmesi, turizm kaynakları ve bu kaynakları turizm ürünü olarak sunmadaki gücüne bağlıdır. Günümüzde turizmdeki rekabet gücü gelen ziyaretçi sayısı, gelir, yatak kapasitesi, lüks otellerin sayısı gibi nicel veriler yanında yerine konamayacak doğal, beşerî ve kültürel kaynakların sürdürülebilir yönetimi ve risklere karşı dayanıklılığı ile ölçülmektedir. Buradan hareketle, *Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, sürdürülebilirlik ve dayanıklılık kavramları ilke ve yaklaşımı ile hazırlanmıştır.

Yol Haritası hazırlık sürecinde Karaman İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu paydaşları ile 12.02.2024 tarihinde çevrim içi arama konferansı gerçekleştirilmiş ve ile özel, öncelikli geliştirme başlıkları ortaya çıkarılmıştır. Ayrıca İl Kültür ve Turizm Müdürlüğüne dağıtımı yapılan ve önceden hazırlanmış İl Politika Tespit Formu ve İl Risk Analiz Anketi olmak üzere iki adet anket formu da il paydaşlarına elektronik ortamda iletilmiş ve sonuçları analiz edilerek metne eklenmiştir. Bu kapsamda *Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*, ilin destinasyon yönetim sorumluluğunu üstlenen Karaman Tanıtım ve Geliştirme Kurulu için sürdürülebilir ve gelir etkisi yüksek turizm gelişimi kapsamında oluşturulan başlıklarla bir rehber niteliği taşımaktadır.

2. Küresel Turizmin Analizi ve Hedefler

2019 yılında dünya genelindeki turist sayısı, 1,47 milyar kişi ve 1,49 trilyon ABD doları ile rekor düzeye ulaşmıştır. Ancak 2020-2021 yıllarında yaşanan Covid-19 salgını, turizm faaliyetlerini dünya çapında durma noktasına getirmiştir. Avrupa ve Amerika'nın 2023 yılında yaşaması beklenen resesyona da dikkate alındığında, salgın sonrası dönemde küresel turizm hacminin 2019 yılı seviyelerine dönmemesinin ancak 2025 yılını bulması beklenmektedir (Şekil 2.1.).

Kasım 2023 tarihli uluslararası istatistikler, 2023 yılında uluslararası turizm faaliyetlerine toplam 1 milyar 299 milyon kişinin katıldığını, aynı yıldaki uluslararası turizm gelirlerinin ise 1 trilyon 262 milyar ABD dolarına ulaştığını göstermektedir. Buna göre, 2023 yılında uluslararası turist sayısında bir önceki yıla göre yaklaşık yüzde 35 artış gerçekleşirken, Avrupa kıtasının uluslararası turizmdeki toplam pazar payı yüzde 63,78; Türkiye'nin uluslararası turist sayısından aldığı pay yüzde 5,6 ve uluslararası turizm gelirinden aldığı pay ise yüzde 5 olarak gerçekleşmiştir.

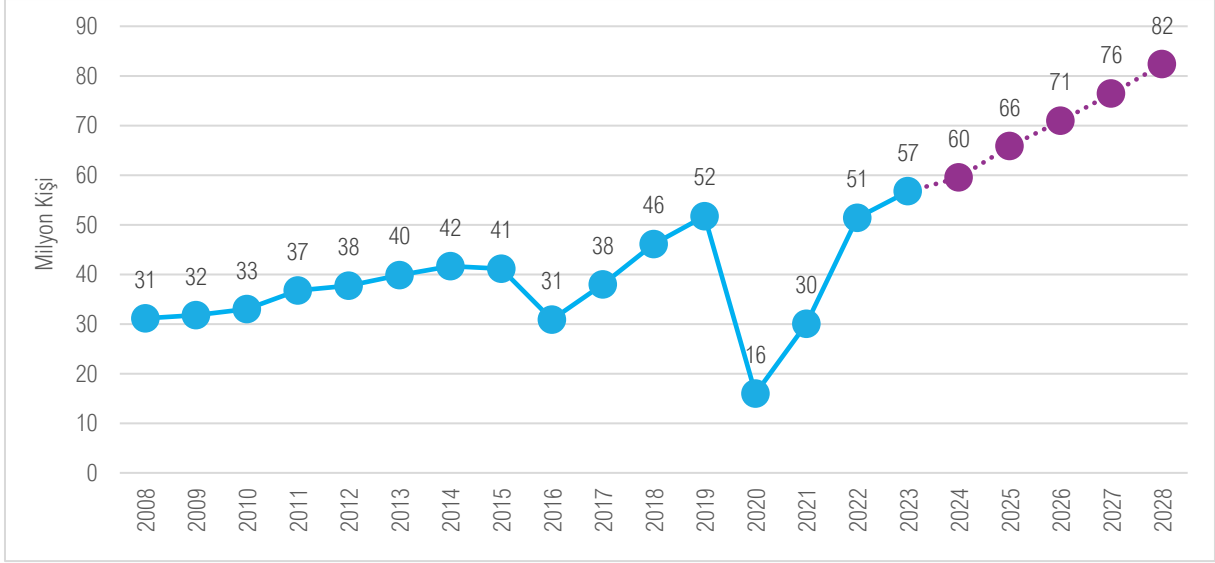
Şekil 2.1. Küresel turist sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve tahminler

Kaynak: UNWTO Kasım 2023; T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı. Tahminler 2023 yılından başlamakta olup tahminler yapılırken UNWTO baz senaryosu, Avrupa Seyahat Komisyonu öngörülleri ve uluslararası kuruluşların dünya ekonomisine yönelik büyüme beklentileri esas alınmıştır. 2025-2030 dönemi için Kapadokya Üniversitesi tarafından yapılan tahminler kullanılmıştır.

3. Türkiye Turizminin Analizi ve Ulusal Hedefler

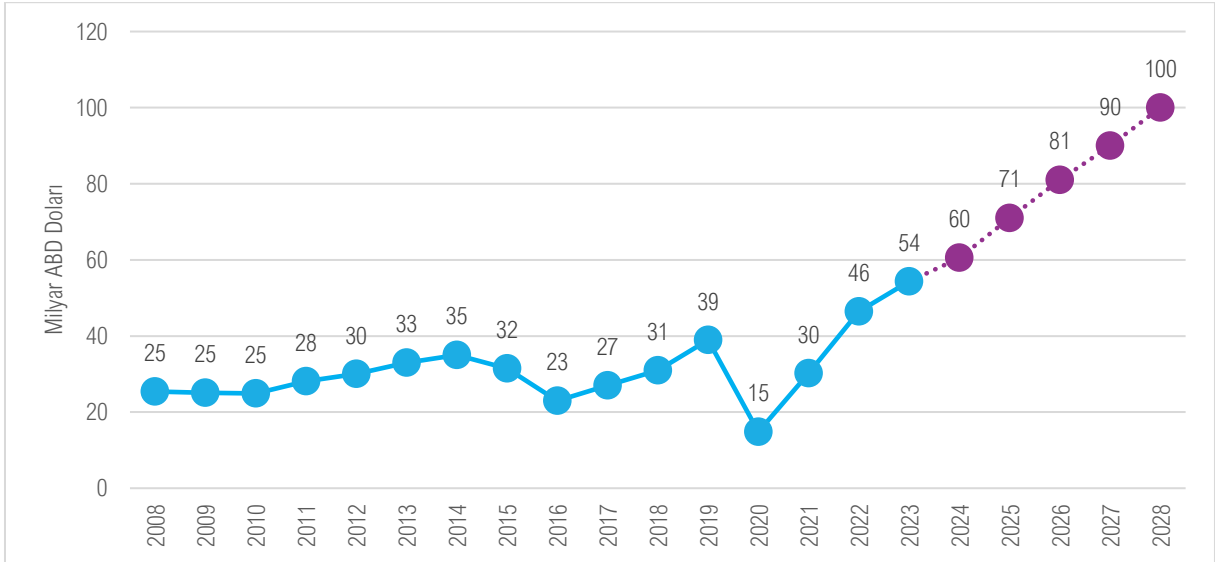
Önemli bir küresel turizm ülkesi olan Türkiye'de, turizm sektörünün gayri safi yurt içi hasılasına doğrudan ve dolaylı katkısı, uzun yıllar ortalamasına göre yaklaşık yüzde 11 seviyesindedir. Covid-19 salgını sonrası TGA tarafından yapılan etkili tanıtım, Güvenli Turizm Sertifika uygulaması ve Türkiye Sürdürülebilir Turizm Programı gibi yaratıcı politikalarla fark yaratan Türk turizmi, "V" çıkışı yakalayarak hızla toparlanmış ve 2023 yılı itibarıyla rekor düzeydeki rakamlara ulaşmıştır. 2023 yılında Türkiye, yaklaşık toplam 57 milyon turist sayısına ve 54 milyar ABD doları gelire ulaşmıştır (Şekil 3.1. ve Şekil 3.2.).

Uyguladığı turizm stratejisi ve yenilikçi politikalar ile yakaladığı büyüme ivmesini devam ettirmeyi amaçlayan Türkiye, 2028 yılında toplam 82 milyon turisti ağırlamayı ve turizmden toplam 100 milyar ABD doları gelir elde etmeyi hedeflemektedir.

Şekil 3.1. Türkiye'nin yıllık ziyaretçi sayıları (milyon kişi): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2024 yılından başlamaktadır.

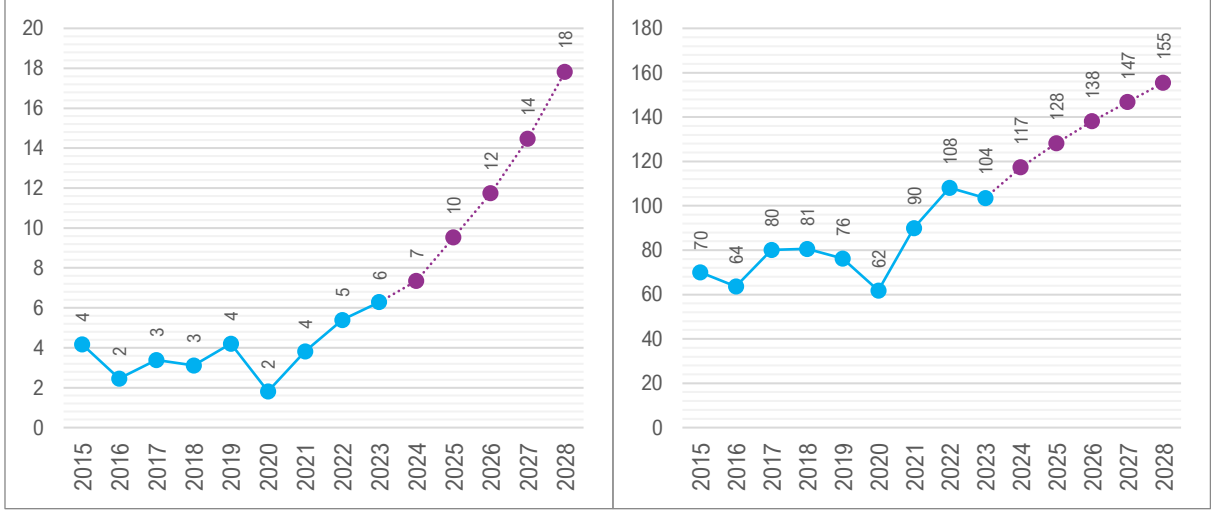
Şekil 3.2. Türkiye'nin turizm geliri (milyar ABD doları): gerçekleştirmeler ve hedefler

Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi. Hedefler 2024 yılından başlamaktadır.

4. Karaman Turizm Analizi

4.1. İlin Ziyaretçi Analizi ve Hedefi

T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı konaklama istatistiklerine göre 2023 yılında Karaman; 6.282 yabancı, 103.518 yerli olmak üzere yaklaşık toplam 109.800 turisti konaklama tesislerinde ağırlamıştır. Aynı yılda ortalama geceleme 1,43 gün olarak gerçekleşirken, ortalama tesis doluluk oranı ise yüzde 24,7 olarak hesaplanmıştır. İlin 2028 yılı hedefi, yabancı turist için yaklaşık 18 bin kişi ve yerli turist için yaklaşık 155 bin kişi olarak hesaplanmıştır (Şekil 4.1.1.).

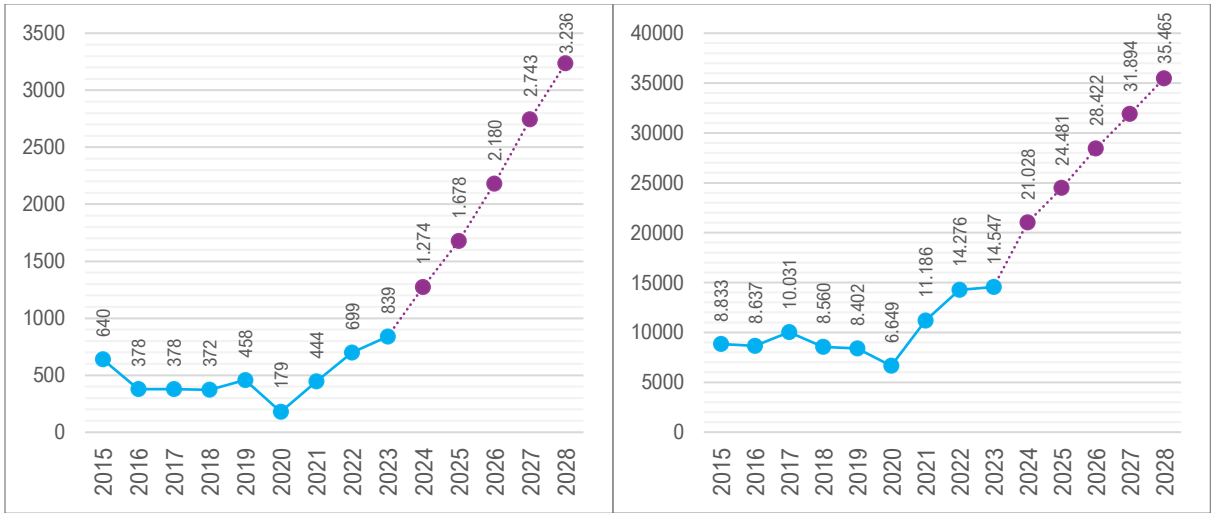
Şekil 4.1.1. Karaman'ın ağırladığı yabancı (sol) ve yerli (sağ) turist sayısı ve tahminler (bin kişi)

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.2. İlin Turizm Gelir Analizi ve Hedefi

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından yayımlanan turizm istatistikleri temel alınarak yapılan hesaplamalar, Karaman'ın 2023 yılında yabancı turistlerden yaklaşık 839 bin ABD doları, yerli turistlerden yaklaşık 14,5 milyon ABD doları gelir elde ederek turizmden bir yıl içinde yaklaşık olarak toplam 15,4 milyon ABD doları gelir elde ettiğini göstermektedir (Şekil 4.2.1.).

Turizm gelirlerinde Karaman, 2028 yılı itibarıyla yabancı turistlerden yaklaşık 3,2 milyon ABD doları, yerli turistlerden ise 35,4 milyon ABD doları olmak üzere toplamda yaklaşık 38,7 milyon ABD doları gelir elde etme potansiyeline sahiptir.

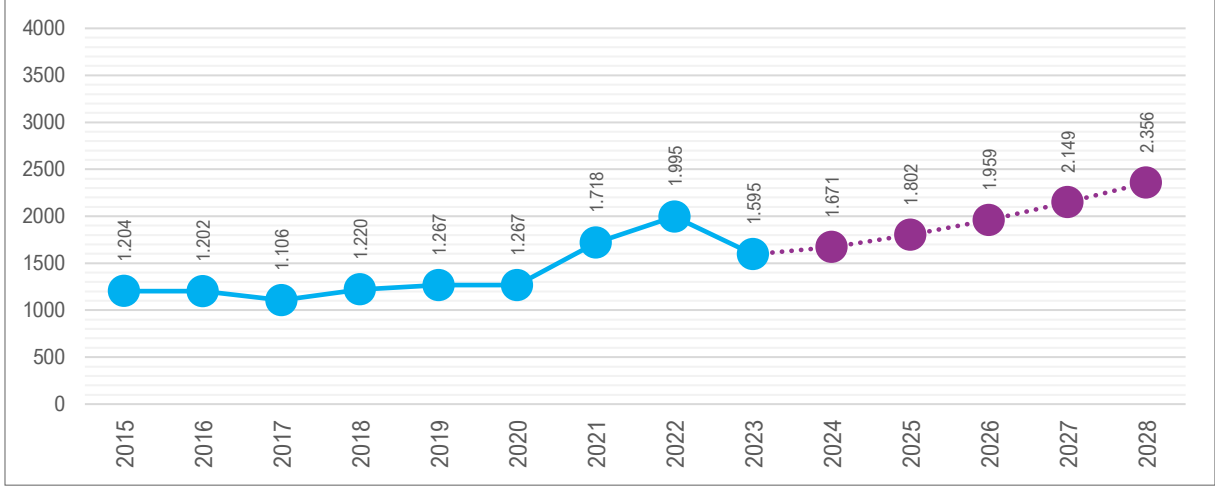

Şekil 4.2.1. Karaman'ın yabancı (sol) ve yerli (sağ) turistlerden turizm geliri ve tahminler (bin ABD doları)

Kaynak: TÜİK, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kapadokya Üniversitesi.

4.3. İlin Konaklama Analizi ve Hedefi

Karaman'da 2023 yılı itibarıyla toplam 16 konaklama tesisi bulunmaktadır. Konaklama tesislerinin toplam yatak kapasitesi ise 1.595'tir. Tesis doluluk oranı yüzde 24,7 ve ortalama geceleme 1,43'tür. İlin mevcut istatistikleri incelendiğinde, mevcut ivmenin devam etmesi koşuluyla 2028 yılında yatak kapasitesinde yaklaşık yüzde 48'lik bir artış göstereceği öngörülmektedir (Şekil 4.3.1.).

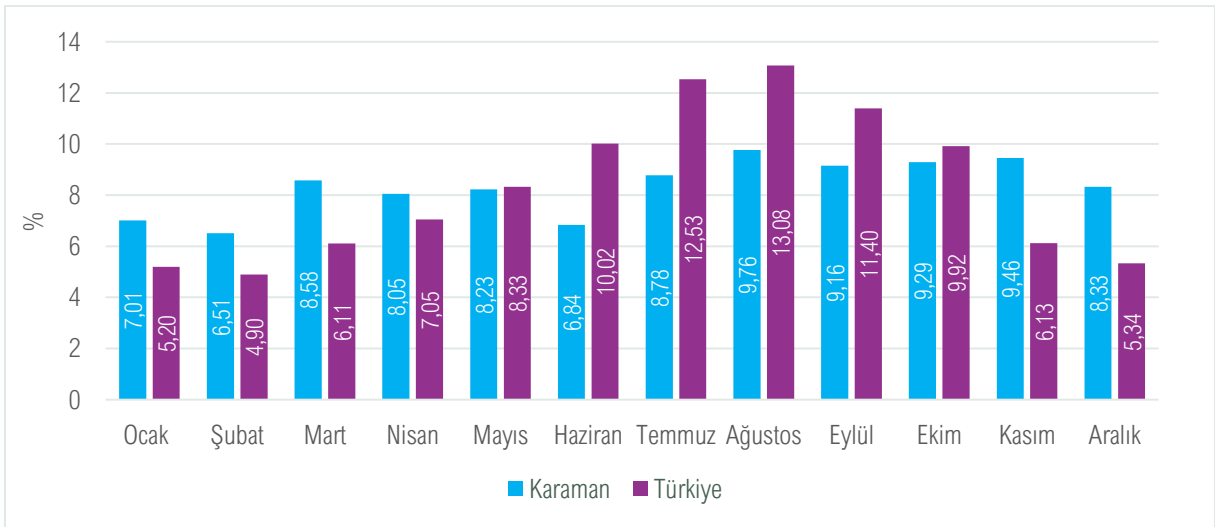

Şekil 4.3.1. Karaman'ın yatak kapasitesi ve tahminler

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.4. İlin Mevsimsellik Durum Analizi

Turizmin 12 aya yayılma hedefi, turizm arz kaynaklarının etkin kullanımı ve etkili tanıtım çabalarıyla doğrudan ilişkilidir. Bu hedef, Türkiye Turizmi Ana Planı'nda üzerinde önemle durulan bir başlıktır. Türkiye turizmi ile Karaman turizminin mevsimsellik analizi Şekil 4.4.1.'de karşılaştırmalı olarak görülmektedir. Buradan, Türkiye ile Karaman'ın mevsimsellik dağılımında farklılık olduğu anlaşılmaktadır. Diğer taraftan Kasım-Nisan ayları arasında Karaman'daki tesise gelişlerin Türkiye ortalamasının üzerinde seyrettiği dikkati çekmektedir. Karaman'ın bazı aylarda Türkiye ortalamasının altında olmasının ildeki mevsim şartlarına ve mevcut turizm türlerine bağlı olduğu düşünülmektedir. Karaman ve Türkiye genelindeki mevsimsel turizm trendlerinin, turizm sektöründe faaliyet gösteren işletmelerin ve turizm planlamacılarının pazarlama stratejilerini ve işletme planlarını belirlediği düşünüldüğünde, destinasyonların mevsimsel faktörleri dikkate almaları önem arz etmektedir. Dolayısıyla ildeki turizm hareketliliğinin ve buna bağlı oluşacak talebin yıl içine dengeli yayılması için ildeki turizm türlerinin çeşitlendirilmesi ve bazı turizm türü başlıklarındaki etkililiğin artırılması gerekmektedir.

Şekil 4.4.1. Türkiye ve Karaman karşılaştırmalı mevsimsellik durumu

Not: Veriler, yıllık toplam konaklama sayısının yüzdesel dağılımı olarak verilmiştir. Veriler pandemi dönemi çıkarılmış 2017, 2018, 2019, 2022 ve 2023 yıllarına ait yerli ve yabancı tesise geliş toplam rakamlarıdır.

Kaynak: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı.

4.5. İlin Turizm Türleri Analizi

Canhasan Neolitik Dönem höyüğünden elde edilen bulgulara göre tarihi çok eski dönemlere gittiği anlaşılan Karaman, sahip olduğu tarihî eserleri ile turizmden hak ettiği payı henüz alamamaktadır. Akdeniz ve İç Anadolu'yu bağlayan güzergâh üzerinde bulunması sebebiyle başta yerli tur grupları olmak üzere yabancı tur gruplarının da nadiren Karaman'da konaklama yaptığı bilinmektedir. Karaman'da genel olarak kültür ve inanç turizmine yönelik bir potansiyelin olduğu görülmektedir. Özellikle Karadağ'daki Bizans eseri olan Binbir Kilise ve Madenşehir Ören Yeri, kent merkezinde bulunan Anadolu Selçuklular ve Karamanoğulları Beyliği'nden kalma tarihî eserler (Karaman Kalesi, Hatuniye Medresesi, Çeşmeli Kilise, Aktekke Camii, Hacıbeyler Camii, İmaret Camii, Tartanlar Konağı), Ekinözü köyündeki Derbe Höyüğü; Karaman'ın inanç ve kültür turizmi potansiyeli için önem arz eden çekicilik unsurlarından en çok göze çarpanlarıdır.

Karaman merkeze 40 kilometre uzaklıkta bulunan Yeşildere köyü ile Taşkale köyleri arasında yer alan 6. ve 7. yüzyıllarda Bizans Dönemi'nde yüksekçe ve geniş bir kaya kütesine oyulan, killi kireçtaşından oluşan Manazan Mağaraları, Kapadokya'da olduğu gibi kayaya oyma yaşam alanlarının bulunduğu, önemli bir kültürel çekiciliktir. Ayrıca aynı yine Taşkale köyünde bulunan Tahıl Ambarları da aynı dönemde yüksekçe bir yamaca oyulmuş, tonlarca tahılın uzun yıllar bozulmadan saklanabildiği ve yöre halkının hâlen kullandığı önemli yapılarıdır. 250'den fazla ambar bulunan yöre, kente gelen yerli ve yabancı turistlerin uğrak noktası hâline dönüşmüştür. Karaman-Yeşildere-Taşkale güzergâhında turistlerin ziyaret ettiği diğer bir önemli doğal turistik çekicilik ise Taşkale köyünün 9 kilometre güneyinde yer alan İncesu Mağarası'dır. 1.350 metre uzunluğunda yatay şekilde oluşmuş olan mağara; temizlik, alt yapı, ışıklandırma gibi işlemleri tamamlanarak 2013 yılında turizme açılmıştır. Hem speleologlar hem de turistler mağarayı ziyaret etmektedir.

Karaman, sadece merkeziyle değil ilçeleriyle de önemli bir turizm potansiyeline sahiptir. Bugün Torosların eteğinde Taşeli Platosu olarak bilinen coğrafyada bulunan, yaklaşık 1.400 metre rakımda kurulmuş Ermenek ilçesi, Anadolu'ya ilk göç eden Türk boylarından olan Karamanoğullarının yerleştiği ve Karamanoğulları Beyliği'nin ilk başkentliğini yapmış bir kenttir. Ermenek'te bulunan Sipas Camii, Tol Medrese, Ulu Camii, Ermenek Kalesi, Rüstem Paşa Camii, Karamanoğlu Mehmet Türbesi ve Zaviyesi, Sbide Antik Kenti önemli kültür turizmi çekicilik unsurlarından bazılarıdır. Ermenek'te kültür turizminin yanı sıra ekoturizmin de yapıldığı görülmektedir.

Ekoturizm faaliyetleri bağlamında, Mersin, Silifke ve Konya gibi yakın kentlerden yerli gruplar günübirlik turlarla özellikle Maraspoli Mağarası, Nadire Kanyonu, Göksu Vadisi, Turkuaz Baraj Gölü, Zeyve Pazarı Mesire Alanı gibi doğal güzellikleri görmeye Ermenek'e gelmektedir. Göksu Nehri üzerine kurulu Ermenek Turkuaz Baraj Gölü'nde, gölle bağlantılı Nadire Kanyonu'nu da içine alan bir güzergâhta bahar ve yaz aylarında tekne turları düzenlenmektedir. Zeyve Pazarı olarak bilinen mesire alanı; yaz, kış fark etmeksizin sürekli akan soğuk suyuyla, yeşilin farklı tonlarına sahip doğası ve irili ufaklı şelaleleriyle önemli bir doğa turizmi çekiciliğine sahiptir ve bilhassa Konya'dan kalkan günübirlik Ermenek turlarının olmazsa olmaz, uğrak noktalarından biridir.

Kazımkarabekir ilçesinin sınırları içinde kalan arazilerde, lavanta ve lale bitkilerinin yetiştiriciliğinin yapılmasıyla son yıllarda botanik turizmi de gelişmeye başlamıştır. Ziyaretçiler bilhassa Silifke-Konya arasında yapılan günübirlik turlarla, Nisan, Mayıs ve Temmuz aylarında söz konusu çiçek tarlalarına uğramaktadır.

İlde bundan başka Yunus Emre gibi bir kültürel markaya sahip olması, Türk Dili'nin başkenti olması ve zengin gastronomi envanteri gibi etkinliklere konu olan zengin kültürel miras unsurları da turizm cazibesi yüksek ürünlere dönüştürülebilir durumdadır.

5. Destinasyon Risk Analizi

	Olasılık					Şiddet					Skor
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	
Küresel Riskler											
Ukrayna-Rusya Savaşının Uzaması			X					X			9
Avrupa Enerji Krizi			X					X			9
Çin-Tayvan Arası Soğuk Savaş'ın Sıcak Çatışmaya Dönme İhtimali			X						X		12
Kuzey Kore-Güney Kore Çekişmesi		X					X				4
Küresel Durgunluk				X					X		16
Yeni Bir Salgın Hastalık			X						X		12
Gıdaya Erişim Zorluğu/Kıtlık			X					X			9
İklim Değişikliği				X					X		16
Doğal Kaynak Krizleri (Su/Enerji Kaynakları)			X						X		12
Biyçeşitlilik Kaybı ve Ekosistem Çöküşü			X						X		12
Büyük Ölçekli Gönülsüz Göç				X					X		16
Yaygın Siber Suç ve Siber Güvensizlik			X						X		12
Yaşam Maliyeti Krizi				X					X		16
Ülkesel Riskler											
Doğal Afetler					X					X	25
Yeni Bir Salgın Hastalık		X						X			6
İklim Değişikliği ve Çevre Sorunları					X				X		20
Bölgesel Savaş ve Terör Riski					X				X		20
Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Politik Gündem				X					X		16
Siber Güvenlik Açıkları			X					X			9
Seyahat Güvenliği/Asayiş-Turiste Yönelik Tehdit			X					X			9
Enflasyon				X					X		12
Rakip Ülke Söylemi			X				X				6
Yerel Riskler											
Terör Riski	X							X			3
Sağlık (Hasta Tedavisi, Acil Müdahale)		X						X			6
Nitelikli Personel İstihdamı			X					X			9
Dolandırıcılık		X					X				4
Yerel Halkın Turizm Faaliyetlerine Uyum Sorunu			X					X			9
Aşırı Turizm Talebi	X						X				2
Çevre Kirliliği ve Temiz Su Kaynaklarının Azalması			X						X		12
Radikal Akımlar	X							X			3
Deprem Riski			X						X		12
Yapı Güvenirliği			X					X			9
Heyelan/Kaya Düşmesi				X					X		16
Doğal Güzelliğin Yok Olması ve Tarım Alanlarında Yapılaşma			X					X			9
Tek Pazara Bağımlılık		X					X				4
Kaçak Göçmenler	X							X			3
Güvensiz Şehir Algısı	X							X			3
Somut Kültürel Mirasın Tahrifatı			X					X			9
Endemik Türlerin Yok Olma Tehlikesi			X					X			9
Katı Atık Bertaraf ve Su Arıtma Problemi		X					X				4
Sel/Taşkın/Su Baskını				X					X		16
Yangın		X					X				4
Meteorolojik ve İklim Değişikliği Kaynaklı Afetler				X				X			12
Kuraklık Tehlikesi				X					X		16
Obruk Oluşma Tehlikesi				X					X		16
Yer Altı Sularının Tarımsal Ürün Tercihine İle Aşırı Kullanımı			X						X		12

Risk Skoruması ve Risk Puanı Sonucu

		Şiddeti					RİSK SKORU	EYLEM
		Çok Ciddi 5	Ciddi 4	Orta 3	Hafif 2	Çok Hafif 1		
Olasılık	Çok Yüksek 5	Yüksek 25	Yüksek 20	Yüksek 15	Orta 10	Düşük 5	25, 20, 16, 15	KABUL EDİLEMEZ RİSK: Bu risklerle ilgili hemen çalışma yapılmalıdır.
	Yüksek 4	Yüksek 20	Yüksek 16	Orta 12	Orta 8	Düşük 4	12, 10, 9, 8	DIKKATE DEĞER RİSK: Bu risklere mümkün olduğu kadar çabuk müdahale edilmelidir.
	Orta 3	Yüksek 15	Orta 12	Orta 9	Düşük 6	Düşük 3	6, 5, 4, 3, 2, 1	KABUL EDİLEBİLİR RİSK: Acil tedbir gerektirmeyebilir. Orta vadede çalışma yapılmalıdır.
	Düşük 2	Orta 10	Orta 8	Düşük 6	Düşük 4	Düşük 2		
	Çok Düşük 1	Düşük 5	Düşük 4	Düşük 3	Düşük 2	Düşük 1		

6. Rekabet Analizi ve Rekabet Gücünü Artırma

Karaman, coğrafi konumu ve ziyaretçilerine sunduğu turizm türleri ile yakın şehirler olan Mersin, Aksaray ve Niğde ile kıyaslanabilir. Karaman, geçmişten günümüze tarihî ve kültürel bakımdan bu şehirler ile etkileşim içerisinde olmuştur. 1989 yılında il olan Karaman, İç Anadolu Bölgesi'nden Akdeniz Bölgesi'ne geçiş güzergâhı olarak görülmektedir. Yüksek hızlı tren gibi gelişmiş demir ve kara yolu ulaşım ağları sayesinde Ankara ve İstanbul gibi birçok metropole ulaşım kolaylıkla sağlanmaktadır. Komşu iller olan Antalya ve Mersin, kıyı turizmi olarak nitelendirilen deniz, kum, güneş ve daha birçok turizm türü açısından Karaman'a göre çok avantajlı durumdadır. Karaman ile kırsal turizm açısından benzer özelliklere sahip olan Niğde, Kapadokya bölgesi içerisinde yer alması ve termal turizm ev sahipliği yapması bakımından Karaman ile farklılaşmaktadır. Karaman'ın bahsi geçen komşu şehirler ile rekabet etmek yerine ortak noktalarda birlikte aksiyon alarak planlamalar yapması şehre önemli katkılar sağlayacaktır. Antalya ve Mersin gibi turizmde önde gelen şehirlerle doğa turizmi, kültürel miras turizmi, kamp turizmi, dağ ve doğa yürüyüşü gibi turizm türlerinde birlikte hareket edilebilir. Konya'dan başlayan, Karaman ile devam edip Kapadokya bölgesinde yer alan Niğde'yi de içine alan tur programları planlanabilir. Ayrıca Konya'da düzenlenen Şeb-i Arus etkinliklerine, Hz. Mevlanâ'nın Karaman'dan Konya'ya gitmesi ve annesinin kabrinin halihazırda Karaman'da bulunması nedeniyle Karaman'la ilişkilendirilebilir. Konya'da yer alan Sille, Kilistra, Çatalhöyük ve Karaman'da yer alan Taşkale, Manazan ve Can Hasan Höyüğü'nü içerisinde alan bir tur programı planlanabilir. Bu şehirlerle kıyaslandığında bazı dezavantajlara sahip olan Karaman, birçok alternatif turizm türüne sahip olmasına rağmen turizm gelirleri ile şehrin beklentilerini karşılayamamaktadır. Kent Manazan Mağaraları ve tahıl ambarları, Türk Dili, Yunus Emre ve Karadağ üzerindeki doğal ve kültürel cazibeleri ile rekabette öne çıkabilir durumdadır.

7. Sürdürülebilir Turizm Uygulamalarını Geliştirme

Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası'nda yer alan tüm başlıklar, sürdürülebilir turizm anlayışını kapsayan ilkeler ve uygulamalar ile uyumlu olacak şekilde hazırlanmıştır. Turizmde sürdürülebilirlik anlayışı ile yerel ekonomiye katkı sağlayarak yerel halkın refahını artırmak, kültürel ve sosyal çeşitliliğin devamlılığını sağlamak, turizmin hem çevre hem toplum üzerindeki olumsuz etkilerini en aza indirmek, doğal ve kültürel mirasın korunmasını sağlamak ve ziyaretçilerin yaşam kalitelerini artırmak amaçlanmaktadır. Bu doğrultuda *Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'nda il turizminin gelişmesi için;

- Turizmin doğal çevre üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- Turizmin kültürel miras üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- Turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerindeki negatif etkilerini azaltmak ve faydasını artırmak,
- Etkili sürdürülebilir bir turizm yönetimi geliştirmek, ilkeleri benimsenmektedir.

Karaman'da turizmin gelişmesinde öncelikle kültürel varlıklar göze çarpsa da başta il merkezine yakın konumda bulunan Karadağ, Taşkale, Yeşildere; sonrasında ise Ermenek, Sarıveliler gibi

ilçelerde yer alan doğal kaynaklar turizm için önemli potansiyel arz etmektedir. Bunun yanı sıra söz konusu bu potansiyelin büyük bir kısmının turistik ürün hâline getirilmemiş olması, olumsuz çevresel etkilerin de ortaya çıkmasına engel olmuştur. Bahsi geçen yörelerdeki birçok doğal turizm kaynağı bakir durumdadır. Sürdürülebilirlik manasında bu durum çok olumlu ve iç açıcı bir tablo sergilemektedir. Yeşildere, Karadağ, Hacıbaşa Dağı, Ermenek ve Sarıveliler yaylaları, Göksu Vadisi, Zeyve Pazarı, İncesu Mağarası, Maraspoli Mağarası, Kazımkarabekir Lavanta ve Lale Bahçeleri hem doğal güzeleğe hem ekoturizme hem de dağcılık ve trekking gibi doğa sporlarına elverişli alanlardır. Karaman'ın öncelikle bir kültür ve inanç destinasyonu olması ve dolayısıyla nitelikli kültür turistlerini çekmesi, doğal ve çevresel kaynaklarının kullanımında bilinçliliği ve sürdürülebilirlik farkındalığı beraberinde getirmektedir. Bilhassa yerel yönetimlerin doğal ve çevresel kaynakların kullanımında sürdürülebilirlik düşüncesi dâhilinde dikkatli davranmaları büyük önem arz etmektedir. Kent merkezindeki yeşil alanlar ve Mut yolu üzerindeki kent ormanı ve Gökçeseki Mesire Alanları'nın mevcudiyeti bunun en güzel kanıtı niteliğindedir. Ayrıca sahip oldukları doğal güzellikleri ile Ermenek ve Sarıveliler ilçelerinde eko-safari turları geliştirilebilir.

Karaman, UNESCO Dünya Kültürel Miras Listesi'nde ve aynı kapsamdaki geçici miras listesinde bir unsura sahip değildir. Diğer taraftan bu listelere girmeyi hak eden unsurlara sahiptir. Bu kapsamda Taşkale Manazan Mağaraları ve Tahıl Ambarları, Derbe ve Binbir Kilise gibi eserlerin UNESCO Dünya Miras Listesi'ne girebilmesi için başvuruda bulunulması, kentin bilinirliği ve gelecekteki turizm hareketliliğinin sağlanması açısından önem arz etmektedir.

Karaman'a yönelik yoğun bir turizm talebi henüz mevcut olmadığı için turizmin yerel halkın sosyal ve ekonomik yaşamı üzerinde negatif bir etkisinin bulunduğunu söylemek güçtür. Aksine Karaman'da inanç, kültür ve ekoturizm bağlamında turizm faaliyetleri arzu edilen düzeye gelir ve turizm talebi artarsa o zaman yerel halka ekonomik bir yarar ve katkısının olacağı düşünülmektedir.

Sürdürülebilirlik konusunda Karaman'da en büyük sorumluluk, yerel yönetimler ve yerli halktır. Ekonomik ve kültürel etkileri değerlendirildiğinde kente büyük katkıları bulunmasının yanı sıra turizmdeki tüm sürdürülebilirlik ilkelerinin uygulanması ve desteklenmesi tavsiye edilmektedir. Ayrıca kente gelen turistlerin niteliksel anlamda (eğitim düzeyi yüksek, doğa ve çevreye saygılı, bilinçli, üst gelir grubunda yer alan vb.) geliştirilmesi ve bölgeye daha fazla nitelikli turist çekilmesi sürdürülebilirlik açısından en önemli başlangıç olacaktır. Yerli halkın da turizm bilincinin oluşturulması, kültürün yozlaşması ve ticarileşmesi, doğal çevre ve miras eserlerinin tahribatı gibi olumsuz etkiler konusunda bilgilendirilmesi bu hususta önem arz eden bir diğer çalışmayı oluşturacaktır.

8. Gastronomi Kaynaklarını Etkin Kullanma

Geçmişten günümüze birçok uygarlığa ev sahipliği yapan Karaman, kültür bakımından bu uygarlıkların izlerini yansıtmaktadır. Karaman; yaklaşık 10.000 yıllık bir birikime sahip olup verimli toprakları sayesinde tahıl ve bakliyat başta olmak üzere birçok tarım ürününe sahiptir. İlin yüz ölçümünün yaklaşık yüzde 37'si tarım için kullanılmaktadır. Tarımsal üretimde tahıl ve bitkisel ürün grubunda şeker pancarı, mısır, buğday ve arpa; sebze grubunda domates, karpuz, salatalık, kavun, biber, soğan, patlıcan ve beyaz lahana; meyve grubunda elma ve kiraz en çok yetiştiriciliği yapılan ürünlerdir. Hayvansal üretimde koyun, keçi, sığır, dana, tavuk ve arı yetiştiriciliği yapılmaktadır. Bitkisel ve hayvansal üretimi yapılan ürünlerden çeşitli yan ürünler elde edilmektedir. Son zamanlarda Belediye tarafından üretimi yapılan "pest elma" bu ürünlere örnek olarak verilirken buna benzer ürün sayısının artırılması gerekmektedir. Bu bağlamda bitkisel ve hayvansal ürün zenginliğinin yanında geçmişten gelen zengin yöresel yiyecek ve içecek envanterinin çıkarılarak coğrafi işaret kapsamında değerlendirilmesi ve bu zenginliğin gelecek kuşaklara aktarılması gerekmektedir. Türk Patent Enstitüsü coğrafi işaret portalı incelendiğinde Karaman iline ait coğrafi işaretli gastronomik ürünler arasında "Başayla karın kaymağı, Ermenek batırması, Ermenek

helvası, Karaman Divle Obruğu tulum peyniri, Karaman ekşi kara üzümü, Karaman guymak tatlısı, Karaman kırma böreği, Karaman mayası, Karaman tahinli pide, Karaman İlisıra dolması, Karaman şebit pilavı ve Kazımkarabekir kabak çekirdeği'nin yer aldığı görülmektedir. Coğrafi işaretli ürün sayısının artırılması için ilgili kamu ve sivil toplum kuruluşlarının iş birliğinin sağlanması gerekmektedir. Bu bağlamda Karaman'da coğrafi işaret alma potansiyeli olan Ermenek baştarhanası, Karaman etliekmeği, Ermenek tarhanabaşı, Ayrancı Yanıksı yoğurdu, sulu kebab, yapışkan tatlısı, kaygana, topalak, kuru yeşil fasulye, calla, çullama, Zeyve kebabı, sulu pilav, gıcıcık, lokur, Ermenek pekmezi, Ermenek Pembe domatesi, Ayrancı Tokaloğlu kayısısı ve kuru suyu, Ayrancı kiraz reçeli, pest elma ve Ayrancı Tatar ekmeği gibi gastronomik unsurlar bulunmaktadır.

Zengin gastronomi kültürüne sahip olan Karaman gastronomi turizminde istenen potansiyeli yansıtamamaktadır. Sürdürülebilir gastronomi turizmi oluşturmak için öncelikle marka oluşturma ve pazarlama stratejileri belirlenmelidir. Bu kapsamda yerel halkın yöresel yemek kültürü hakkında farkındalığının artırılması ve gastronomik rekreatif faaliyetlerle katılımının teşvik edilmesi için Karaman Müzesi'nin yanına "Karaman Mutfak Müzesi" veya "Karaman Gastronomi Kültür Evi"nin kurulması faydalı olacaktır. Kurulan müzede geçmişten günümüze Karaman mutfak kültürü içerisinde yer alan araç-gereçler sergilenebilir. Ayrıca müzenin bir bölümünde Karaman'ın coğrafi işaretli gastronomik unsurlarının tadımının ve yapılışının deneyimlenebileceği bir yöresel restoran kurulabilir. Bu alanda Karaman Divle Obruğu tulum peyniri, batırık ve Karaman elması gibi Karaman'a özgü gastronomik unsurlarla ilgili halkın çeşitli rekreatif faaliyetlere katılabileceği festivaller düzenlenebilir. Karaman'da gastronomi ve üretim denince, akla ilk olarak gıda sanayisinde üretimi yapılan bisküvi gelmektedir. Son yıllarda bisküvi üretimine ek olarak kek, gofret ve çikolata üretimi de yaygınlaşmaktadır. Karaman'a özgü gastronomik unsurların sayısı artırılarak gıda sanayisinde ekonomik katkının yükseltilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda AR-GE çalışması için üniversite ve sektör iş birliği sağlanmalıdır. Pest elma vb. ürünlerin artırılması tarımsal üretime ve gastronomi turizmine katkı verecektir. Karaman'da gastronomi turizminin canlandırılması için öncelikli olarak coğrafi işaret almış ürün sayısının artırılması, ildeki gastronomik unsurların tanıtımının yapılması, yiyecek-içecek hizmeti sunan işletmelerde nitelikli personelin istihdam edilmesi ve hijyen kurallarına dikkat edilmesi, yöresel yemek hizmeti sunan işletme sayısının artırılması ve bu işletmelerde yöresel yemeklerin standart olarak üretilmesi, Zeyve Pazarı gibi turistik çekim özelliği olan mekânlarda doğal ürünlerin satılması ve çeşitli turizm aktivitelerinin yapılması gerekmektedir.

9. Dijitalleşme ve Akıllı Turizm Uygulamalarını Etkili Kullanma

Günümüz dünyasında insanlar, bilgiye çok kolay ulaşabilme imkânına sahip olmuşlardır. Akıllı mobil telefonlar, tabletler gibi portatif araçlar ve bunların bağlı olduğu 4G bağlantıları ve internet teknolojileri sayesinde birçok turistik eserle ilgili yön bilgisi, genel bilgiye yer ve zaman fark etmeksizin ulaşılabilir. Bu açıdan bakıldığında Karaman'ın sahip olduğu tüm turistik değerleri içinde barındırabilecek mobil bir uygulama veya dijital bir platform geliştirilmelidir. Bahsi geçen bu uygulamanın içerisinde Karaman gastronomisinden antik kentlere ve doğal güzelliklere, höyüklerden cami ve kiliselere, yiyecek-içecek işletmelerinden otellere, ulaşım güzergâhlarından toplu taşıma saatlerinin bilgilerine kadar Karaman'ın turizm arzını meydana getiren tüm unsurlara yer verilmelidir. Karaman'a kendi karavanı ile gelen bir turist, söz konusu uygulama sayesinde, Gödet Vadisi veya Ermenek'teki kamp-karavan imkânlarından haberdar olmalıdır. Dağcılık veya av turizmine katılmak isteyen bir turist, bu alanda hizmet alabileceği kuruluş ya da işletmeyle bu uygulama üzerinden kolaylıkla iletişime geçebilmelidir ki zaman kaybetmeden ulaşımı, konaklaması, yeme-içmesi ve verilecek rehberlik hizmeti gibi hizmetlerin organizasyonu yapılabilir. Söz konusu uygulama sadece bilgi aktarımı yapan bir e-rehber olarak değil, aynı zamanda turistlerin beğeni ve

şikayetlerini ilgili mercilere iletebilecekleri bir platform niteliğinde olmalı ve sosyal medya uygulamaları ile bütünleşmelidir. Bu sayede “influencer” olarak bilinen ve binlerce takipçisi olan kişiler tarafından yapılan paylaşımlar ve yorumlar görülebilmeli hem bölgenin tanınırlığı artmalı hem de olası aksaklıklar, eksiklikler anlık olarak tespit edilip ortadan kaldırılabilmelidir.

Ziyaret edilecek tarihî eserle ilgili genel bilgileri aktaran karekod uygulamaları, Karaman merkezde ve kırsalında bulunan, tüm tarihî eserlerin giriş kapılarına yerleştirilmelidir. Aynı zamanda ulusal ve uluslararası tanıtımların yapıldığı TGA sorumluluğunda yürütülen Go Türkiye, Gezsen Karaman ve Karaman Rotaları sosyal medya hesaplarıyla da senkronize bir şekilde iş birliği yapılmalıdır.

10. Tematik Rotalar Geliştirme

Aziz Pavlus ve İnanç Turizmi Rotası: Karaman; sadece kültür turizminde değil, aynı zamanda inanç turizminde de büyük bir potansiyele sahiptir. Hristiyanlar için büyük bir öneme sahip olan Tarsuslu Aziz Pavlus’un MS 1. yüzyılda çıktığı misyon yolculuklarında uğradığı noktalardan biri de Karaman sınırları içinde bulunan Derbe’dir. Hristiyanlığın erken dönemlerinde Piskoposluk merkezi olan Derbe, İncil’de mukaddes olarak görülen kentlerden biridir. Derbe; Kilikyalı (Tarsus) Aziz Pavlus (St. Paul) ve Aziz Barnabas’ın MS 47-49 ve 53 yıllarında üç defa ziyarette buldukları, Anadolu’da Hristiyanlığın yayılmasında önemli bir merkezdir. Aziz Pavlus ve Barnabas, ilk misyon yolculuklarında Kıbrıs, Aspendos, Psidia Antiochia’sı (Yalvaç), İkonium (Konya), Lystra ve Derbe güzergâhını takip etmişlerdir. Söz konusu ilk misyon yolculuklarında İkonium ve Lystra’da iyi karşılanmayan ve kısa sürede bu kentlerden ayrılmak zorunda kalan Aziz Pavlus ve Barnabas, Derbe’de çok iyi bir şekilde karşılanmışlar ve uzun süre verdikleri vaazlar sonunda birçok taraftar elde etmişlerdir. Hristiyanlar ve inanç turizmi için bu denli öneme sahip olan Derbe’nin de içinde yer aldığı bir tur rotası oluşturulmalıdır. Oluşturulan rota; Derbe ile başlayıp hemen yakınında bulunan Fisandon Kilisesi, erken dönem Hristiyan kiliselerinin bulunduğu Karadağ Binbir Kilise, Maden Şehir Öreni, Karaman merkezdeki Çeşmeli Kilise ile devam edip Mut yolu üzerindeki Alahan Manastırı ile sonlanabilir. Bu rotadaki tüm ziyaret noktaları tek günde gezilemeyeceği için Karaman merkezdeki konaklama işletmelerinde geceleme yapılabilir ve bu sayede Karaman için bir ekonomik değer elde edilebilir.

Karamanoğulları’nın Mirasları Rotası: Yaklaşık 200 yıl boyunca Karamanoğulları Beyliği’ne ev sahipliği yapmış Karaman’da, Karamanoğulları’na ait, turistik değere sahip birçok eser bulunmaktadır. Söz konusu eserleri tema edinmiş bir tur rotası oluşturulabilir. Muhtemel rota; turun geldiği güzergâha göre Karaman merkezden veya Ermenek’ten başlayabilir. Ermenek’ten başlayacak rota içerisinde Ermenek Balkusan’da yer alan Karamanoğlu Mehmet Bey’in Türbesi ve Zaviyesi ziyareti sonrasında Ermenek merkezindeki Tol Medrese, Maraspoli Marağası, Ulu Camii ziyaretleri sonrası Mut ilçesi üzerinden Karaman merkeze varılıp, orada Karaman Kalesi, Karaman Müzesi, Hatuniye Medresesi, Aleaddin Bey Türbesi, Yunus Emre Camii, Aktekke Camii ziyaretleri ile rota sonlandırılır. Tur Karaman’dan başlayacaksa rota tersine doğru işletilebilir.

Taşkale ve Gödet Vadileri Rotası: Karaman; sadece kültür ve inanç eserleriyle değil, aynı zamanda bakir doğal güzellikleri ve kaynaklarıyla önemli bir ekoturizm potansiyelini bünyesinde barındıran bir kenttir. Söz konusu doğal turistik çekiciliklerden biri de Gödet Vadisi ve Saklı Cennet olarak bilinen alandır. Söz konusu alan, Karaman-Mersin il sınırından başlayarak Güldere köyüne kadar uzanan, 25 kilometre uzunluğunda bir vadidir. Vadi üzerinde Gülkaya ve Güldere köyleri bulunmaktadır ve vadinin tepe sırtlarında etkileyici doğal oluşumlar ile yürüyüş yapılabilecek patikalar mevcuttur. İçinden Emek Deresi’nin aktığı vadiye, kamp çadırı kurulmaya müsait yerler de mevcuttur. Bu bilgilerden yola çıkarak Karaman turizminin geliştirilmesi için Gödet Vadisi Saklı Cennet ile başlayıp yaklaşık 28 kilometrelik (40 dakika) bir yolculuktan sonra Yeşildere Taşkale

Vadisi ile devam eden ve İncesu Mağarası ile son bulan bir tur rotası oluşturulabilir. Rotanın turistik bir talep kazanabilmesi için öncelikle Gödet Saklı Cennet'te turistik alt yapının oluşturulması gerekmektedir. Bu konuda öncelikle ulaşılabilirlik açısından Güldere köy yolu ile Taşkale arasındaki köy yollarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Sonrasında Gödet'te kamp yapılabilecek alanların düzenlenmesi, kampçılarının temel düzeyde ihtiyaç duyacakları tuvalet, banyo, elektrik, su vb. imkânların ve en önemlisi de açık bir alan olduğu için bölgeye gelecek turistlerin güvenliğinin sağlanmasına yönelik uygulamaların (güvenlik görevlisi istihdamı veya kolluk gücü devriyesi vb.) yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda bazı köy evlerinde ağırlama hizmetleri verilmesi de düşünülmelidir

Canhasan-Karadağ-Çatalhöyük Neolitik Rotası: Karaman ve çevresinin uygarlık tarihine bakıldığında yaklaşık 8.500 yıllık bir geçmişe sahip olduğu görülebilmektedir. Eski adı Canhasan olan, bugünkü adıyla Alaçatı köyü sınırlarında bulunan ve Karaman merkeze yaklaşık 13 kilometre uzaklıkta bulunan Canhasan Höyükleri'nden (Canhasan 1, 2 ve 3) bu durum anlaşılmaktadır. Yöredeki en eski yerleşim alanı olan Canhasan 3 Höyüğü, MÖ 6.500'lerde Akeramik Neolitik Dönem yani Çanak Çömleksiz Neolitik Dönem'e tarihlendirilmektedir. Bu da bölgenin; yerleşik hayata geçmiş, tarım ve hayvancılık yapabilen ancak henüz çanak-çömlek yapmaya ve kullanmaya başlamamış bir topluluk tarafından kurulduğu anlamına gelmektedir. Daha sonra kronolojik sırayla Canhasan 1 Kalkolitik Çağ'da; Canhasan 2 ise Helenistik, Roma ve Bizans dönemlerinde yerleşime sahne olmuştur. Neolitik Dönem Anadolu'sunun megalopolü olarak bilinen Çatalhöyük, Canhasan Neolitik Yerleşimi'ne yakın bir konumdadır. Konya'nın Çumra ilçesi sınırları içinde bulunan Çatalhöyük, önemli bir kültür turizmi çekiciliğidir. Çatalhöyük özelinde Konya'ya yönelik turizm talebinden Karaman'ın da faydalanabilmesi için Canhasan ve Çatalhöyük kentleri arasında Karadağ'ı içine alan bir neolitik tur rotası oluşturulabilir. Bilhassa Akdeniz Bölgesi'nden İç Anadolu Bölgesi'ne Karaman üzerinden giden yerli ve yabancı grupların turlarına Canhasan Höyükleri sonrası Karadağ ziyaretleri eklenebilir ya da arkeoturizm meraklıları için spesifik olarak Çatalhöyük ile başlayıp Boncuklu Höyükle devam eden, Karaman Karadağ ve Canhasan Höyükleri ile son bulan bir tur planlanabilir.

11. Kent Peyzajını Düzenleme ve Rekreatif Alanları Artırma

Sürdürülebilir kırsal turizm için doğal ve kültürel alanların korunması ve bu alanların ili temsil eden tanıtım materyalleri ile desteklenmesi gerekmektedir. Karaman'da "Türk Dünyası Kültür Parkı, Gökçe Çamlığı Mesire Alanı, Vali Hakkı Teke Hoşgörü Ormanı, Dereköy Mesire Alanı, Piri Reis Parkı, Kuşulu Park, Nunu Vadisi, Gödet Saklı Cennet, Manazan Mağaraları, İncesu Mağarası, Karadağ, Zeyve Pazarı ve Ermenek Turkuaz Barajı" gibi peyzaj düzenlemesine ihtiyaç duyulan alanlar vardır. Bu alanların peyzaj düzenlemeleri ve alt yapı ihtiyaçlarının tamamlanarak turizme kazandırılması gerekmektedir. Bu bağlamda Karaman'ın tanıtımında kullanılacak "Karamanoğlu Mehmet Bey, Yunus Emre, Piri Reis, Kazımkarabekir Paşa, Karaman koyunu, Karaman elması ve Divle peyniri" gibi unsurlara bazı peyzaj alanlarında yer verilmelidir. Ayrıca bu alanlarla ilgili kültürel rotalar oluşturulabilir. Bu rotalar doğal çevre, tarihî yapılar, antik alanlar, kırsal alanlar ve yöresel yaşam şeklinde planlanabilir. Peyzajda kültürün yansıması olarak görülen tarihî konak ve evler, kent peyzajı açısından çok değerlidir. Bu bağlamda Karaman'da Tartan Konağı, Hacı Ömer Ağa Evi (Kavaslar), Nalıncılar Evi, Hürrem Dayı Evi, Izgarlar Konağı ve Dolaşıklar Evi gibi mekânların çevresel bütünlük içinde korunması, sivil ve dini mimarinin içinde yer aldığı eski Karaman'ın kapsamlı bir çalışmayla restorasyon ve rehabilitasyonunun yapılarak rekreasyon etkinlikleri ile zenginleştirilmesi ve sonrasında etkili tanıtılması gerekmektedir. Bu mekânlar, bu yapıları inşa eden ve buralarda yaşayan kişilerin kültürel izlerini taşımaktadır. Son yıllarda kent peyzajında öne çıkan "Millet Bahçesi", Karaman'da da bulunmakla birlikte bazı iller ile

kıyaslandığında Karaman Millet Bahçesi'nin, peyzaj alanı, rekreatif faaliyet çeşidi ve tematik alan bakımından yetersiz olduğu görülmektedir. Bu bağlamda Karaman Millet Bahçesi'nde her yaşta bireyin ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeni rekreatif alanlar ve faaliyet kolları oluşturulmalıdır. Bu alanların kapalı ve açık olarak hava şartlarına ve faaliyet kollarına göre tematik olarak planlanması, sürdürülebilir mekân ve turizm faaliyetine katkı sağlayacaktır.

12. Deneyimsel Turizm Uygulamalarını Artırma

Destinasyonu ziyaret eden turistlerin bir ürünü aldıktan sonraki duygusal davranışları deneyim olarak tanımlanırken bu davranışlar; unutulmayan, hatırlanan ve başkalarına aktarılan yaşantılardır. Ziyaretçilerin deneyimleri duygusal, bilgilendirici, uygulamalı ve dönüşümsel deneyimler olarak sınıflandırılmaktadır. Farklı turizm unsurlarını deneyimlemek isteyen ziyaretçilerde fiziksel, mental ve sosyal öğeler deneyim motivasyonunu oluşturmaktadır. Karaman; gastronomi, el sanatları, kamp, doğa, spor, bitki, kelebek ve kuş gözlemciliği gibi deneyimsel turizm türlerine sahiptir. Ayrancı ilçesinde Karaman Divle Obruğu tulum peyniri ve Ayrancı Yanıksı yoğurdu yapımı; Karaman merkezde Karaman mayalı ve tahinli pide yapımı; Ermenek ilçesinde Şehrana Şenlikleri'nde ayvalı ve cevizli sucuk yapımı; ev günlerinde Ermenek batırması yapımı, Karaman Ekşi Kara Üzümü Bağ Bozumu ve Akçaşehir Elma Festivali'nde elma toplama deneyimleri ziyaretçilere sunulabilir. Mennan Kalesi, Hakkı Teke Ormanı, Gödet Saklı Cennet, Ermenek Tekeçatı, Narlı Dere-Bucakışla, Zeyve Pazarı ve Karadağ zirvesine çıkış rotaları, yürüyüş deneyimleri olarak örnek verilebilir. Karadağ'da yamaç paraşütü; Ermenek Nadire Kanyonu rafting; Karadağ TRT vericisi, Taşkale Sinat bölgesi, Ermenek Firan Kalesi, Zeyve Pazarı, Gödet Saklı Cennet ve Barçın Yaylası foto safari; Gökçe Çamlığı, Hacibaba Dağı Kızılyaka Yaylası, Karadağ Krater Çukuru, Güldere, Ermenek Barajı, Ermenek Tekeçatı ve Türk Dünyası Kültür Parkı kamp ve karavan; Ermenek Bozdağ Kayak Merkezi kış sporları; Taşkale köyü, Ağın köyü ve Büyükkoraş offroad; Nunu Vadisi, Ermenek Çamlıca, Akçaşehir Çakır Dağı, Güldere, Sarıveliler Dumlugöze, Hacibaba Dağı, Karadağ yıldı atları ve yaban koyunları yaban hayatı gözlemciliği; Karadağ ve Barçın bitki gözlemciliği; Ermenek Tekeçatı, Karadağ ve Nunu Vadisi kuş ve kelebek gözlemciliği; Bucakışla köyü, Ermenek Bağları, Madenşehir, Üçkuyu ve Taşkale agroturizm deneyimleri ziyaretçilere sunulabilir. Ayrıca Sarıveliler'de Sarıveliler yöresel giysileri ile geleneksel mağara bal üreticiliği ve Taşkale'de Taşkale halısı yapımı bu deneyimlere eklenebilir.

13. Nitelikli Hediye Eşya Envanterini Geliştirme

Alışveriş faaliyeti içerisinde hediyelik eşya alımı önemli bir paya sahiptir ve hediyelik eşyalar endüstriyel ve geleneksel üretimi yapılan ürünler olarak ayrılmaktadır. Karaman'da nitelikli hediyelik eşyalar gastronomi, tarihî mekânlar, güçlü hikayeleri yansıtan eşyalar, dokuma, doğa ve el sanatları temalarına ayrılarak hazırlanabilir. Gastronomi alanında hazırlanabilecek hediyelik eşyalar arasında Belediyenin şirketi tarafından elma kullanılarak hazırlanan pest elma, kooperatifler tarafından hazırlanan bal, turşu, pekmez ve reçel, Divle Obruğu tulum peyniri, Ayrancı Yanıksı yoğurdu ve esnaf tarafından üretimi yapılan Karaman pekmez helvası, lokur ve coğrafi işaretli paketlemeye uygun ürünler yer alabilir. Ayrıca bu ürünler atıştırmalık olarak hazırlanabileceği gibi biblo yapılarak da dekoratif eşya olarak hazırlanabilir. Tarihî mekânlardan Taşkale Tahıl Ambarları, Binbir Kilise, Can Hasan Höyüğü, Değle Örenyeri, Madenşehir Ören Yeri, Tartan Konağı, Hürrem Dayı Evi, İncesu Mağarası, Karadağ, Kaya Kilise Mağaraları; doğa temalı olarak Zeyve Pazarı, Ermenek Turkuaz Barajı, Nadire Köprüsü, Gödet Barajı, Yeşildere Barajı, Barçın Yaylası'nın bibloları ve tabloları yapılabilir. Coğrafi işaretli Taşkale halıları ve Sarıveliler yöresel giysileri, günlük kullanım ürünleri ve minyatür olarak hazırlanabilir. Ayrıca yıldı atları, Karaman evleri ve İmarat Kapısı'nın minyatürü yapılabilir. Karaman denince akla gelen önemli şahsiyetler Mustafa Kemal Atatürk,

Yunus Emre, Karamanoğlu Mehmet Bey, Piri Reis, Kazımkarabekir, Nefise Sulatan ve Hz. Mevlâna'nın annesi Mümine Hatun'un minyatürleri, bibloları ve el örgüsü bebekleri yapılabilir. Hazırlanan hediyelik eşyaları ziyaretçilerin satın alması için Karaman'ı diğer illere bağlayan noktalara ve destinasyonların karşılama bölümlerine hediyelik eşya reyonları ve online satış siteleri hazırlanabilir. Üretim noktasında yerel sanatkârlar ve kadın kooperatifleri etkili roller üstlenebilir.

14. Hz. Mevlâna Markasını Karaman'la İlişkilendirme

13. yüzyıl Anadolu'sunda yaşamış, önemli bir mutasavvıf, alim, düşünür ve sufi olan Mevlâna Celaleddin Rumi'nin hayat hikâyesine bakıldığında, ömrünün bir kısmını Larende yani bugünkü Karaman'da geçirdiği anlaşılmaktadır. 1207 yılında doğduğu Afganistan'ın Belh kentinden 5-6 yaşlarında ailesiyle birlikte çıktığı yolculukta Hz. Mevlâna; Nişabur, Bağdat, Kûfe, Mekke, Medine, Şam, Malatya, Erzincan, Sivas, Kayseri, Niğde yolu ile Lârende'ye (Karaman) gelmiştir. 1222 yılında Karaman'a gelen Hz. Mevlâna ve ailesi, Emir Subaşı Medresesi'ne yerleşmiştir. Hz. Mevlâna on sekiz yaşındayken burada evlenmiş, annesi Mümine Hatun'u burada kaybetmiştir. Yaklaşık 7 yıl Karaman'da yaşayan Hz. Mevlâna, dönemin Anadolu Selçuklu Sultanı I. Alâeddin Keykubat'ın davetine istinaden ömrünün geri kalan kısmını geçireceği ve ünlü bir düşünür, mutasavvıf ve sufi olacağı Konya'ya, 1228 yılında ailesiyle birlikte göç etmiştir. Bugün Karaman'a yaklaşık 1,5 saatlik (111 kilometre) mesafede bulunan Konya için çok önemli ve akla ilk gelen turistik çekicilik olan Hz. Mevlâna Türbesi ve Müzesi, Türkiye'nin en çok ziyaret edilen müzeleri arasında yer almaktadır. Her yıl dünyanın öteki ucunda yer alan ülkelerden (Japonya, Çin, Güney Kore, Avustralya vb.) dahi birçok yabancı turist, Rumi olarak bildikleri Hz. Mevlâna'yı ve onun düşünce dünyasını tanımak için Konya'ya gelmektedir. Bu noktada Karaman'ın da bu turizm talebinden faydalanabilmesi için özellikle Hz. Mevlâna'nın ölüm yıl dönümü etkinliklerini içeren hafta olarak bilinen ve her sene 7-17 Aralık tarihleri arasında yer alan Şebiarus haftasında Karaman'ın da programlara dâhil edilmesi gerekmektedir. Hz. Mevlâna'nın Konya'dan önce Karaman'a geldiği, gençliğinin ve delikanlı çağlarının geçtiği, ilk defa evlendiği ve baba olduğu kent unsurunun vurgulandığı bir tanıtım etkinliğiyle bu gerçekleştirilebilir. Konya'ya Şebiarus haftasında tur düzenleyen seyahat acentelerinin tur programlarına Mevlâna'nın annesi ve kardeşiyle birlikte akrabalarının mezarlarının bulunduğu Karaman Akteke Camii, Hatuniye Medresesi ve Panoramik Karaman Kalesi noktaları eklenebilir.

15. UNWTO “Dünyanın En İyi Turizm Köyü” Kapsamında Taşkale Köyü'nü Hazırlama

Dünya Turizm Örgütü (UNWTO) 2021 yılından itibaren “en iyi turizm köyü” uygulamasını başlatmıştır. Bu uygulamanın amacı; kültürel değerleri, gelenekleri, doğal varlıkları ve ürünleri korumak, bu kapsamda sürdürülebilir turizm oluşturarak destinasyonun uluslararası tanınırlığını artırmak ve alt yapı, çevre, ekonomi ve sosyal yönden gelişimine katkı sağlamaktır. Programa dâhil olmak isteyen destinasyonlarda 15.000'in altında nüfus olması, balıkçılık ve tarım gibi faaliyetlerin geleneksel yöntemle yapılması, kırsal alanda toplumsal değerlerin paylaşılması gibi özellikler aranmaktadır. Türkiye'den Birgi, Şirince, Taraklı ve Mustafapaşa köyleri programa dâhil olmuştur. Bu uygulamaya dâhil olmak isteyen ancak istenen nitelikleri taşımayan fakat potansiyeli olan destinasyonlar için örgüt yükseltme adında bir program uygulanmaktadır. Türkiye'den Cumalıkızık ve Anıtlı, yükseltme programına dâhil edilmiştir. Karaman Taşkale köyü, tuf taşlardan oluşmuş, kale görünümlü tahıl ambarlarından dolayı Taşkale ismini almıştır. Eski adı Kızıllar'dır. Köydeki evler geleneksel yapı malzemeleri kullanılarak yapılan düz damlı taş evlerdir. Bu evler; birinin damı birinin hayatı olacak şekilde kurulmuştur ve toplumsal kaynaşmanın bir göstergesidir. Geleneksel kırsal yaşamın devam ettiği köy, 1992 yılında sit alanı olarak tescillenmiştir. Köyde modern buzdolabı işlevi gören killi kireç taşından oluşmuş, 251 adet tahıl ambarı bulunmaktadır. Bölgede kırsal turizm

için önemli olan Manazan, Miske, Zanzana, Ekizce, İncesu ve Yeni Dünya Mağarası gibi sit alanı ilan edilen antik yerleşim ve ören yerleri bulunmaktadır. Köyde ne zaman yapıldığı bilinmeyen Kayadibi mevkisinde bulunan Taşcami yer almaktadır. Bölgede geleneksel balıkçılığın yapıldığı Yeşildere Barajı bulunmaktadır. Köyde geleneksel dokuma yöntemi ile üretilen ve coğrafi işaret ile tescillemiş Taşkale halıları üretilmektedir. Mimarisi, geleneksel yaşamı, kültürel ve tarihî zenginlikleriyle dikkati çeken Taşkale, açık hava müzesi özelliği taşımaktadır. Bu bağlamda Taşkale'nin en iyi turizm köyü programına dâhil edilebilmesi için yerel halkın ekonomik durumunun yoksulluk sınırının üzerine çıkarılması, halkın sağlığı için çalışmaların yapılması, eğitim olanaklarının artırılması, kadın-erkek eşitliğinin sağlanması, çevreye duyarlı destinasyon oluşturulması, sorumlu tarımsal faaliyetlerin başlatılması, kadın girişimcilerin desteklenmesi, peyzaj düzenlemesi yapılması, ulaşılabilirliğin artırılması, yerel üretimi yapılan ürünler için kooperatiflerin kurulması, yerel esnaf işletmelerinin açılması, alt yapı çalışmalarının tamamlanması, geleneksel ürünlerin sergilendiği bir müzenin yapılması, rekreasyonel alanların oluşturulması, agroturizm veya çiftlik turizm uygulamasının hayata geçirilmesi önerilebilir.

16. Yunus Emre Kültür Mirasını Turizmde Etkin Değerlendirme

Kültürel miras olarak incelendiğinde Yunus Emre'yi Karaman ile özdeşleştiren birçok iz bulunmaktadır. Bunlar arasında Karaman Kirişçi Mahallesi'nde Yunus Tekkesi, Yunus Emre Camii, Yunus Emre Türbesi ve Yunus Emre Divanı yer almaktadır. Ayrıca Yunus Emre'nin soyu Karaman'da devam etmektedir. Yerel halkın ve şehre gelen ziyaretçilerin Yunus Emre'yi tanıması, eserlerinden faydalanması ve bu kültürün gelecek kuşaklara aktarımı için bazı faaliyetlerin yapılması gerekmektedir. Bu faaliyetler; kültür turizmi, inanç turizmi, kongre ve konferans turizmi ile gen veya soy turizmi kapsamında düzenlenebilir.

Yunus Emre'nin bulunduğu mekânlarda geçmişten günümüze dek bazı tahribatlar yaşanmıştır. Bu mekânların restore edilerek peyzaj düzenlemesi yapılmalıdır. Daha sonra halkın ziyaret edebileceği ve etkinlikler gerçekleştirebileceği Yunus Emre Kültür Merkezi kurularak içerisine Yunus Emre Müzesi yapılmalı, ya da mevcut Karaman Müzesi içinde geniş bir Yunus Emre seksiyonu açılmalıdır. Bu kültür merkezinin turistik bir unsur olarak kullanılması için her yıl sürdürülebilir bir faaliyet olarak Yunus Emre Günleri düzenlenmelidir. Bu kapsamda Karaman'da Yunus Emre Sempozyumu, Yunus Emre Konferansı, görsel basında Yunus Emre'yi anlatan film, çizgi film, tiyatro ve belgesellerin hazırlanması, Yunus Emre'yi anlatan kitap, broşür hikâye ve masalların hazırlanması, Yunus Emre üzerine şiir ve resim yarışmaları düzenlenmesi önerilebilir. Ayrıca kültür merkezinin içerisine hediyelik eşya satış bölümü oluşturulmalı ve ziyaretçilere Yunus Emre'yi hatırlatacak bazı ürünler tasarlanmalıdır.

17. Canhasan Neolitik Höyüğü'nün Turistik Cazibesini Artırma

Yaklaşık 8.000 yıllık tarihiyle Canhasan Höyüğü, önemli bir kültür ve turizm potansiyelini bünyesinde barındırmaktadır. Karaman merkeze yaklaşık 14 kilometre uzaklıktaki Alaçatı köyü sınırlarında yer alan üç höyükten meydana gelen Canhasan Höyüğü, Karaman ve çevresinde yer alan, en eski yerleşim sahasıdır. Canhasan Höyüğü; Çatalhöyük, Boncuklu Höyük (Konya), Aşıklı Höyük (Aksaray) ile aynı döneme yani Neolitik Çağ olarak bilinen Yeni Taş Çağı'na, insanların yerleşik yaşama geçtikleri, tarım ve hayvancılık yapmayı öğrendikleri zaman dilimine tarihlendirilmektedir. Bu derece öneme sahip olan ve halihazırda kazı etkinlikleri yoğun biçimde devam eden bu höyüğün kültür ve arkeoturizmden hak ettiği payı alabilmesi için belli başlı bazı düzenlemelerin yapılması gerekmektedir. Bu kapsamda Alaçatı köyü yolunun Canhasan Höyüğü'ne kadar olan bölümünün yenilenecek tur otobüslerinin rahatlıkla ilerleyebileceği asfalt yolların

yapılması gerekmektedir. Ayrıca Canhasan Höyüğü'nü ziyarete gelen turistlerin zaman geçirebileceği ve höyükle ilgili bilgilendirmenin yapılabileceği, sosyal imkânları da bulunan bir karşılama merkezinin inşa edilmesi gerekmektedir. İnşa edilen tesis hem höyükte görevli kazı ekibi tarafından kullanılmaya müsait olmalı hem de höyük ziyaretçilerinin ihtiyaç duyacağı hizmetleri sunabilecek imkân ve kapasitede olmalıdır. Karşılama merkezine yakın bir yere, tur otobüslerinin ve diğer araçların rahatlıkla manevra yapabilecekleri bir otopark inşa edilmelidir. Arkeolojik kazıların devam ettiği höyüğün üzerinin, çevre ve hava koşullarından zarar görmemesi için aynı Göbeklitepe veya Çatalhöyük'te olduğu gibi alan üzerinin farklı seçenekler dikkate alarak örtülmesi sağlanmalıdır. Höyük içerisinde ziyaretçilerin rahatlıkla gezmelerini sağlayacak ahşap, basamaklı, sınırları çizilmiş yürüyüş yollarının yapılması önerilmekte ve höyük yakınından ve kültür toprağı üzerinden geçen tarlalara ulaşım yolunun kapatılarak alternatif yol oluşturulması sağlanmalıdır.

18. Karaman Destinasyon Kimliğine Uygun Gece Eğlence Etkinlikleri Düzenleme

Karaman'ın hem gece eğlencesi olarak markalaşacak he de ilin tanıtımında etkili rol alacak bir etkinlik geliştirilmesine ihtiyaç olduğu anlaşılmaktadır. Bu tür etkinlikler, yerel halkın kendi kültürünü tanımasına ve gelecek kuşaklara aktarılmasına katkı sağlayacaktır. Bu noktada şehrin somut ve somut olmayan miras unsurları ve geleneksel hikâyeler başlıca kaynaklar durumundadır. Karaman tarihinde yer alan efsaneler, destanlar, maniler, türküler ve oyunlar eğlence etkinliklerinin içerisinde değerlendirilebilir. Karaman'da geçmişten günümüze yerel halk tarafından bilinen bazı seyirlik oyunları, gece eğlenceleri etkinlikleri içerisine dâhil edilebilir. Seyirlik oyunları, yerel halkın yaşam biçimini ve düşünce tarzını yansıtmaktadır. Bu oyunlar arasında yer alan saya oyunu, dede şenliği, ocakçı oyunu, yemeğe davet oyunu, yağcı oyunu, değirmenci oyunu, dök dök karakolu, testi oyunu, bal çekme oyunu, hoca oyunu, an daşı oyunu, kalaycı oyunu, nalbant oyunu, pancar sökme oyunu, kızım folunu tut babanın kolunu oyunu, tezek devşirme oyunu, esnafa ne lazım oyunu, şaşırtmaca oyunu, hâkim oyunu, ayı oyunu, höngü oyunu, berber oyunu, karı koca oyunu, is sürme oyunu, mermer mekik oyunu, ölü oyunu, deveci oyunu, kız isteme oyunu, canavar oyunu, benim gibi ol oyunu, külâh oyunu, abdal oyunu, kara çalma oyunu ve düdük oyunu kaynaklar durumundadır. Bu oyunlar genellikle kış geceleri köylerde eğlence amaçlı olarak düzenlendiği gibi gelen baharı kutlamak için Hıdırellez gibi etkinliklerin içerisinde de yer almaktadır. Bu oyunlar kısa olduğu için arka arkaya birkaç oyun sergilenebilir. Oyun aralarına Gufrani ve Kenzi gibi halk ozanlarının şirlerinden derlemeler yerel âşıklarca seslendirilebilir. Ayrıca çocuk oyunları mendil kapmaca, billi, aşşık, çanak çömlek, manevera oyunları ile Karaman'ın Koyunu Sonra Çıkar Oyunu Efsanesi oyun olarak düzenlenebilir. Ayrıca gastronomik bir etkinlik olarak bazı bölgelerde sıra gecesi olarak anılan sıra gecesi eğlenceleri, Karaman yöresinde Karaman sıra geceleri yaren veya süt keşiği adıyla düzenlenebilir. Bir diğer gastronomik etkinlik olarak mahalle mutfak akşamları ve arabaşı geceleri düzenlenebilir. Bu etkinlikler için mevsime göre mekânlar düzenlenmeli, oyuncu halk arasından da seçilmeli ve bir etkinlik programı oluşturularak yazılı ve görsel olarak halka bilgi verilmelidir.

19. Geleneksel Türk Dil Bayramı'nı Marka Etkinlik Olarak Konumlama

Karaman'da, 1961'den itibaren "Türk Dil Bayramı" etkinliklerini düzenlenmektedir. Bu etkinliklere daha sonraki yıllarda "Yunus Emre'yi Anma" etkinlikleri de eklenmiş ve günümüzde "Türk Dil Bayramı ve Yunus Emre'yi Anma Etkinlikleri" adıyla düzenlenmektedir. Zamanla popüler kültürün etkisiyle yozlaşmış bu önemli etkinlik, şehrin uluslararası pazarlara açılımında da etkili bir değer durumundadır. Karaman, TÜRKSOY (Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı) tarafından 2011 yılında "Türk Dünyasının Daimî Dil ve Kültür Şehri" olarak ilan edilmiştir. Bu unvanı alan Karaman'da,

Türk dilini ve Yunus Emre'yi anlatan, nitelikli etkinlikler düzenlemeli ve bu etkinliklerin programlamasında ve yönetiminde profesyonel destek alınmalıdır. Günümüzde turistler sanat ve kültür turizmine ilgi duyduğu için bu etkinlikler festival turizmi kapsamında değerlendirilmeli ve öncelikle bu etkinliklerin düzenleneceği "Türk Dili Sokağı" tasarlanmalı ve bu sokakta "Türkçe Müzesi" kurulmalıdır. Ayrıca kalabalık grupların yapılacak etkinliklere katılabilmesi için tematik "Türk Dili Parkı" yapılmalıdır. Bu etkinlikler arasında uluslararası edebiyat festivali, Türk dili kongresi, Türkçe yürüyüşü, anadili Türkçe yarışmaları, yabancı dil Türkçe yarışmaları, tekerleme yarışması, hikâye anlatma, şiir dinletisi, edebiyat sohbetleri ve tartışmaları, hitabet, piyes etkinlikleri düzenlenebilir. Uluslararası üne sahip yazarların, Karaman'a davet edilerek Karaman turistik değerleri hakkında yazı yazmaları ve bunu bir kongrede sunmaları sağlanmalıdır. Cosplay yarışmaları düzenlenmeli ve etkinliğe katılan yarışmacıların sevdikleri yazar ve sanatçıların kostümlerini giyerek hayran kültürü etkinliğine renk katmaları sağlanmalıdır. Etkinlik çerçevesinde Yunus Emre ve Karaman ile özdeşleşmiş yazar ve şairler ön plana çıkarılabilir. Bu etkinlikler Karaman'ın nüfus olarak yoğun olduğu yerlerde ve gurbetçilerin geldiği tarihlerde yapılabilir. Yapılacak etkinlikler yazılı ve görsel basında, ulusal ve uluslararası düzeyde tanıtılmalıdır. Yabancı dillerden isimlerle kurulan, şehirdeki işletmeler gözden geçirilmeli, şehrin unvanına göre yeniden düzenlenmelidir.

20. Karadağ'ı Kültür ve Macera Turizmi Odaklı Konumlama

Karadağ; il merkezine yaklaşık 30 kilometre uzaklıkta olup tarih ve inanç gibi kültürel değerlere ışık tutan, günümüzde ise bu değerlere ilave olarak yamaç paraşütü ve doğa yürüyüşü gibi macera turizmi unsurlarını barındıran, önemli bir destinasyondur. Karadağ çevresinde Dinek, Kılbasan, Kisecek, Süleyman Hacı ve Üçkuyu gibi agroturizm kapsamında değerlendirilebilecek alanlar bulunmaktadır. Karadağ bölgesinde, yıldı atları ve yaban koyunları gibi yaban hayatı gözlemciliği turizmi kapsamında kamp ve karavan turizminin değerlendirilebileceği alanlar mevcuttur. Bölgede inanç turizmi kapsamında değerlendirilebilecek ve Binbir Kilise Ören yeri kapsamında kilise, şapel, bazilika, manastır ve mezar yapıları bulunmaktadır. Bu kapsamda Madenşehir Örenyeri, Değle Örenyeri, Mahalaç Kilisesi, Başdağ Havuzu ve Kaleler, Hartapus Anıtı, Gözdağı, Roma Havuzu, Krater Çukuru, Anıt Mezar, Binbir Kilise için bir rota oluşturulup seyir terası ve teleferik kurulabilir. Bu kapsamda Konya Sille, Çatalhöyük, Kilistra ve Karadağ rotası oluşturulabilir. Bu alanı daha önce Bartelemoe, Gertrude Bell, Semavi Eyice ve Hayrettin Karaca ziyaret etmiştir.

Turizm endüstrisinde niş pazar olarak adlandırılan macera turizmi, turisti aktif tutan ve turistlerin etkileşim hâlinde olmasını sağlayan bir turizm türüdür. Karadağ'da, kampçılık, atlı geziler, dağ tırmanışları, yürüyüş turları, dağ bisikletçiliği, yamaç paraşütü, trekking (doğa yürüyüşü), orienteering (yön bulma), dağ kızıağı ve zipline gibi macera turizmi yapılabilir. Karadağ, kültür ve macera turizmi potansiyeli olan bir bölgedir. Bu kapsamda alana bir noktadan giriş sağlanmalı, bu noktada turist karşılama ofisi yer almalı, alanda yönlendirme ve bilgilendirme levhaları, hediyelik eşya satış noktası, yöresel restoran ve otopark gibi çalışmaların yapılması gerekmektedir.

21. İlin UNESCO Görünürlüğünü Artırma

Karaman destinasyonu, birçok kültürel mirasa sahip olmasına rağmen UNESCO düzeyinde tescilli bir kültür mirasına sahip değildir. Hemen yanı başındaki Konya'nın, Çatalhöyük, Mevlevi Sema Törenleri, Keçecilik gibi UNESCO'nun hem kültürel miras hem de somut olmayan kültürel miras listesinde eserleri bulunmaktayken Karaman için böyle bir durumdan ne yazık ki bahsedilememektedir. Karaman şehrinin UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne girebilecek potansiyeli bulunan kültürel değerleri mevcuttur. Kültürel miras açısından bakıldığında, öncelikle Taşkale Tahıl Ambarları ve Manazan Mağaraları için UNESCO Kültürel Miras Listesi'ne dâhil edilmesi

hususunda başvuru yapılmalıdır. Aynı Kapadokya’da olduğu gibi yüksekçe bir kaya kütesinin tamamının insan eliyle 5 katlı bir biçimde oyularak yaşam alanı hâline getirildiği Manazan Mağaraları, 6. ve 7. yüzyıllardan günümüze kadar gelebilmiş önemli eserlerdendir. Alanda yer alan Tahıl Ambarları’nda killi kireç taşından oluşan, yüksekçe bir doğal kaya bloğuna insan eliyle oyulmuş, içerisine tonlarca tahılın depolandığı ve uzun yıllar bozulmadan korunabildiği, 250’den fazla tahıl ambarı bulunmaktadır. Bu tahıl ambarları yöre halkı tarafından hâlâ kullanılmaktadır ve insan boyunu katbekat aşan yüksekliklerde oyulmuş olanları da vardır. Söz konusu yükseklikteki ambarlara ulaşım, aşağıdan yukarıya doğru oyulmuş bir tırmanma duvarı şeklinde oyulmuş tutunma nişleriyle sağlanmaktadır. Tahıllar, ambarlara çıkık sistemiyle taşınmaktadır. Kültürel miras alanlarının Dünya Miras Listesi’ne kaydedilebilmesi için Dünya Miras Komitesi’nin belirlediği (i-vi) seçim kriterlerinden en az birini karşılama, özgünlük ve bütünlüğünün devam ediyor olması ve yönetim planına sahip olması gerekmektedir. Bunlar üstün evrensel değerler için üç önemli yapı taşıdır. İldeki diğer bir aday miras ise Karadağ’daki Binbir Kilise ören yeridir. Hıristiyanlık açısından değerli olan bu alan hem dini, hem askeri ve hem de sivil mimari eserleri ile doludur. Diğer taraftan alanda Hititler dönemi eserleri de bulunmaktadır.

22. Karadağ ve Binbir Kilise Odaklı Film Projesi Geliştirme

Filmlerin ve dizilerin turizm sektörü içindeki önemi, son yıllarda oldukça iyi anlaşılmıştır. Türkiye, dünya dizi ihracatında ABD’den sonra ikinci sırada gelmektedir. Türkiye’de çekilen farklı içerik, senaryo ve temaya sahip olan diziler, yabancı ülkelere ihraç edilmekte ve bu işten milyonlarca dolar gelir elde edilmektedir. Elde edilen dizi veya film yayın hakkı satışı ve telif gelirinin yanı sıra dizi sahnelerinin çekildiği doğal güzellikler, manzaralar ve tarihî dokular diziyi izleyen insanlarda merak uyandırmaktadır. Böylece hem harcanabilir geliri hem de boş zamanı olan, potansiyel turizm talebini oluşturan dizi izleyicisi, başrol oyuncularının yer aldığı dizi sahnelerini deneyimlemek istemektedir. Karadağ, Binbir Kilise’si ve onla bağlantılı Derbe’si ve seyyah ve arkeologların hikayeleri ile her türden film, dizi veya belgesel projesi için doğal ve tarihî bir potansiyeli içinde barındırmaktadır. Buradan hareketle Karadağ ve Binbir Kilise için Derbe’yi de içine alan, Karadağ’ın volkanik bir dağ olması sebebiyle jeolojik oluşumunu inceleyen, Binbir Kilise’nin varlığı sebebiyle Karaman’daki erken dönem Hristiyanlık ve Bizans tarihini anlatan, Tarsuslu Aziz Pavlus’un dört defa çıktığı misyon yolculuklarının üçünde Derbe’ye uğrayışını öne çıkaran ve burada birçok taraftar toplaması sebebiyle Hristiyanlık tarihinde Derbe ve Binbir Kilise’nin önemini vurgulayan, 20 yüzyılın başında Anadolu’yu gezen İngiliz arkeolog ve istihbarat görevlisi Gertrude Bell’in Karaman ve Karadağ ziyaretine yönelik hatıralarını konu edinen ve Karadağ’da yaşayan yıldı atlarını ele alan bir belgesel veya film çekimi gerçekleştirilebilir. Proje bittikten sonra hem yerli hem de yabancı basında ve sosyal medyada tanıtımı yapılarak proje izleyicinin beğenisine sunulmalıdır.

23. Karadağ’daki Yıldı Atlarının Turistik Çekim Cazibesini Artırma

Yıldı atları, Karaman merkeze yaklaşık 30 kilometre uzaklıktaki Karadağ bölgesinde yer almaktadır. Macera turizmi ve yaban hayatı gözlemciliği turizmi kapsamında bölgeyi ziyaret etmek isteyen turistlere 300 civarında yıldı atı ve Karadağ’ın doğal güzellikleri sunulmaktadır. Üstelik alan aynı zamanda Binbir Kilise ören yeri ile kültürel mirasla bütünleşmiş durumdadır. Bu kapsamda alanın resmi koruma statüsü geliştirilmelidir. Bu kapsamda yıldı atlarını gözlemlemek için seyir terası ve teleferik kurulabilir. Karadağ’ın doğal ortamına zarar vermeden peyzaj düzenlemesi yapılabilir. Evcilleştirilmiş atlar ile yıldı atlarını gözleme turları düzenlenebilir. Ancak atların ve turistlerin sağlığı için gerekli eğitimler verilmelidir. Yaban hayatı gözleme etkinliği kapsamında yıldı atlarını fotoğraflama etkinliği düzenlenip sonrasında bir sergi açılabilir. Bu bağlamda Karaman’da yer alan yaban hayatı alanları için Nunu Vadisi, Akçaşehir, Ermenek Çamlıca ve Karadağ rotası belirlenebilir.

Yılkı atları gözlemciliği kapsamında kamp ve karavan alanları oluşturulabilir. Karadağ'da "Yılkı Atları Festivali" düzenlenebilir ve bu kapsamda at temalı etkinliklere yer verilebilir. Örneğin festivalde cirit gibi at üzerinde oynanan oyunlar ve at yarışları düzenlenebilir. Diğer taraftan sürdürülebilirlik kapsamında yerel halkın tarım arazileri korunmalı ve yerel halk bu et odaklı etkinliklerden gelir anlamında yararlandırılmalıdır. Özellikle yerli halk, bu konuda bilinçlendirilmeli ve yılkı atlarının tarım arazilerine zarar verdiği gerekçesiyle halkın atlara yönelik yargısı kırılmalıdır. Yılkı atları bölge turizmine ve istihdama katkı sağlayacağı için Karadağ bölgesinde üremelerine ve korunmalarına dair çalışmalar yapılmalıdır. Bölgedeki su kaynakları, meralar ve ormanlar, yılkı atlarının beslenmesi ve barınması için önem taşımaktadır. Yılkı atlarının düzenli olarak sağlık kontrolü yapılmalı ve atların su ve beslenme ihtiyaçları desteklenmelidir.

24. Ermenek İlçesini Sakin Şehir Unvanı Alacak Şekilde Hazırlama

İnsanların birbirleriyle iletişim kurabildikleri, sosyalleşebildikleri, kendi kendine yetebilen, sürdürülebilir, el sanatlarına, doğaya, gelenek ve göreneklerine sahip çıkan ancak bunun yanı sıra alt yapı sorunları olmayan, yenilenebilir enerji kaynakları kullanan, teknolojinin kolaylaştırıcı imkânlarından faydalanan ve nüfusu 50.000'den az olan kentlere "Cittaslow" yani "Sakin Şehir" adı verilmektedir. 2024 yılı itibarıyla 30 ülkeden 268 kent, Cittaslow unvanı almıştır. Türkiye'nin ilk Cittaslow'u 2009 yılında bu unvanı alan İzmir'in Seferihisar ilçesidir ve Türkiye'de 22 Sakin Şehir unvanı almış kent vardır. Bir beldenin Sakin Şehir unvanına sahip olması için öncelikle Cittaslow'a üyelik başvurusunda bulunması gerekmektedir. Bunun için başvuru yapacak belediyenin, Enerji ve Çevre Politikaları, Alt Yapı Politikaları, Şehir Yaşamının Kalitesi Politikaları, Tarım, Turizm, Esnaf ve Zanaatkarlar Hakkında Politikalar, Misafirperverlik, Farkındalık ve Eğitim Politikaları, Sosyal Uyum, Ortaklıklar başlıklarından oluşan 72 kriterle uyum sağlaması gerekmektedir. Üyelik başvurusunda bulunan belediyelerin, bu kriterler üzerinden yapılacak puanlama sonucunda en az 50 puan alması veya kriterlerden en az yüzde 50'sini sağlaması beklenmektedir. Bu açıdan bakıldığında Karaman'ın Ermenek ilçesi; yeşil doğası, temiz suyu, havası, çok fazla endüstrileşmemiş bir kent niteliği sergilemesi, yenilenebilir enerji kaynaklarından (GES ve Ermenek Barajı Hidroelektrik Santrali) faydalanması, yöresel ürünleri, kendine yeten bahçe tarımı, meyveciliği, bal, peynir, süt ürünleri vb. üretimi, tamamlanmış alt yapısı ve 11.557 kişilik nüfusu vb. birçok özelliğiyle Türkiye'nin 23. Cittaslow'u (Sakin Şehri) olmayı hak eden, nadir kentlerimizden biridir. Bu konuda Karaman Belediyesine büyük sorumluluk düşmektedir. Ermenek ilçesinin Cittaslow üyeliği için öncelikle Cittaslow Türkiye Ağı'na başvuru yapılması gerekmektedir. Bu aşamada öncelikle Belediye bünyesinde bir Cittaslow birimi kurulmalı, bu birimde, yukarıda ifade edilen başlıklar altında yer alan kriterlerin sağlandığını ispatlayacak dosyayı oluşturabilecek yetkinlikte personel çalıştırılmalıdır. Tüm kriterlerin en az yüzde 50'si sağlandıktan sonra başvuru yapılmalıdır. Ermenek'in Cittaslow unvanını alması, kenti tüm dünyada Cittaslow kentleri arasına sokacak ve sürdürülebilirliğe önem veren ekoturistler nezdinde bir farkındalık yaratacaktır. Ayrıca kentin turistik tanıtımında, yerel yönetimin rakiplerine karşı elini güçlendirecek bir ayrıcalık sunacaktır.

25. Karaman Müzesi'ni Yeniden Yapılandırma

Karaman Müzesi, günümüzdeki modern müze tasarımları doğrultusunda yenilenmeli, zengin envanterin sergilenebileceği şekilde alan kapasitesi artırılmalı ve yeni sergileme yöntemlerine uygun planlanmalıdır. Müze ziyaret edilmeyi bekleyen değil, ziyaretçi çeken müze yaklaşımıyla tasarlanmalıdır. Müze biletleri sanal ortama aktarılmalı, üç boyutlu görüntüsü ve sanal haritaları oluşturulmalı, müzede yer alan eserlerin minyatür ve biblo gibi hediyelik eşyaları tasarlanmalı ve bunlar çevrim içi satışa sunulmalıdır. Karaman Müzesi'nde içerik olarak tarih öncesi, Türkçe,

Karamanoğulları, Yunus Emre ve Günümüzde Karaman gibi bölümlere ayrılarak zenginleştirilebilir. Ayrıca müzenin bir bölümünde de ilin zengin fosil kaynaklarına sahip olduğundan hareketle doğa tarihi seksiyonu kurulabilir. Karaman havzasından toplanan deniz fosillerinin Arie Janssen ile Jaap van deen Voort adlı kişiler tarafından koleksiyon hâline getirildiği ve yine aynı kişiler tarafından Hollanda Naturalis Müzesi'ne bağışlandığı bilinmektedir. Bu eserler Karaman Müzesi'ne kazandırılabilir. Alan (fiziki büyüme), içerik (seksiyon ilaveleri) ve ek hizmetler (cafe vb) kapasitesi artırılacak müzenin şehrin başlıca sosyal ve kültürel rekreasyon alanı haline getirilmesi düşünülmelidir. Müzede rekreatif aktiviteler planlanmalı, konferanslar düzenlenmeli, kütüphane, sanat galerileri ve atölyeler kurulmalıdır. Müzede yapılacak etkinliklerin takvimi önceden belirlenmeli ve hazırlanacak kent turizm portalında müze geniş yer almalıdır.

26. Etkili Bir Turizm Yönetimi Oluşturma ve Tanıtımda Bütünleşik Yaklaşımı Benimseme

2018 yılında hazırlanan Türkiye Turizm Ana Planı'nda, ulusal tanıtım ve pazarlamada markalaşmayı sağlamanın yanı sıra destinasyon özelinde tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini yürütecek yapıların oluşturulması amaçlanmıştır. Bu amaca yönelik olarak ortaya konan ulusal hedeflere uygun biçimde potansiyel ulusal turizm olanaklarını belirleyerek ulusal çapta tanıtım ve pazarlama etkinliklerini yerine getirmek için 2019 yılında Türkiye Turizm ve Geliştirme Ajansı (TGA) faaliyete geçmiştir. 2021 yılı itibarıyla da T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Tanıtım Genel Müdürlüğü ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı (TGA) eş güdümünde, ulusal ve uluslararası alanda destinasyonların daha etkin tanıtımını destekleyecek İl Tanıtım ve Geliştirme Programı başlatılmış ve bu kapsamda iller bazında İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulları (İTGK) oluşturulmuştur. Böylece kurulan İTGK'ların ulusal eylem planı çerçevesinde ortaya konan ilkeler ve yaklaşım doğrultusunda, ilin turizm tanıtım ve geliştirme etkinliklerini belirlemesi ve bunları koordine etmesi, bir anlamda il sınırlarını kapsayan Destinasyon Yönetim Örgütü olarak çalışması beklenmektedir.

Destinasyon Yönetim Örgütlerinin (DYÖ) temel fonksiyonu, destinasyonun özellikle tanıtım ve geliştirme politikalarını belirlemek ve bu politikaları yerel paydaşlarla koordine ederek yürütmektir. Valiliklerin ve özellikle Valilik altında İl Kültür ve Turizm Müdürlüklerinin öncülüğünde oluşturulan İTGK'ların, DYÖ'lerin uluslararası yapılanmasına uygun şekilde, geniş bir paydaş katılımıyla yönetilmesi gerekmektedir. Bu paydaşlar; destinasyondaki yerel yönetimler, turizm işletmeleri (seyahat acenteleri, konaklama, gastronomi ve rekreasyon işletmeleri vb.) ticari birlikler, meslek odaları, Bölgesel Kalkınma Ajansı ve uluslararası projelerde rol alabilecek sivil toplum örgütleri, kongre ve bilimsel etkinliklerde rol alan üniversiteler, spor kulüpleri vb. gibi ilde farklı faaliyet alanlarında etkinlikler yürüten yapılar olabilmektedir.

Karaman İl Tanıtım ve Geliştirme Kurulu, tanıtımda DYÖ sorumluluğu ile hareket ederek Turizm Ana Planı'na uygun ve TGA tarafından ulusal hedeflere uyumlu biçimde ortaya konan *Karaman Turizm Tanıtım ve Geliştirme Yol Haritası*'ndaki başlıkları yerine getirme ve ilin etkili tanıtımını yapma görevini üstlenmektedir. İl bazında birçok kurum ve kuruluş, bir taraftan bağımsız biçimde kendi tanıtımlarını yaparken, diğer taraftan da ilin tanıtımına da önemli destek verebilmektedir. Bu noktada bir destinasyonun tanıtımında rol alan ulusal ve özellikle uluslararası ilişkilerde güçlü ağlara sahip paydaşların eş güdüm içinde hareket edebilmeleri önem arz etmektedir. Bu kapsamda Kurul; il tanıtımında rol alabilecek, ilde ticaret, eğitim, çevre, bilim, spor, sağlık, kültür ve sanat gibi farklı alanlarda etkinlik yürüten sivil toplum örgütlerinin, yerel yönetimin, akademinin, turizm işletmelerinin, il idari birimlerinin ve spor kulüpleri gibi kendi faaliyet alanında ulusal ve uluslararası temasları olan ve tanıtımda rol alabilen paydaşların tanıtım çabalarını bütünleşik bir plan dâhilinde ele almalıdır. Kurul, her bir paydaşın il tanıtımında etkili rol alabileceği alanları belirlemeli, etki

alanları içinde sorumluluklarını paylaşmalı ve bu sayede her bir paydaşın tanıtımdaki rollerinin belirlenen ortak hedef doğrultusunda şekillenmesini sağlayarak bütüncül bir politika benimsemelidir.

DYÖ sorumluluğunda hareket eden Kurul, ildeki turizm potansiyelini ve mevcut kaynakları düşünerek ortaya koyduğu markalaşma hedefi yolunda, destinasyonun tanıtım sloganı, imajı ve marka konumu hedefini farklı paydaşların eş güdümlü çabaları ile ortak hedefe yöneltmeli ve bu sayede daha hızlı ve etkili sonuç almayı sağlamalıdır.

İsmet İnönü Bulvarı No: 32
06100 Emek, Ankara

Esentepe Mahallesi Büyükdere Cad.
No: 127 Astoria AVM B Blok Kat: 4
34394 Şişli, İstanbul